

T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

VİYOLONSEL EĞİTİMİ İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALARIN
SINIFLANDIRILMASI, SONUÇLARININ ALANA KATKISI VE
UYGULANABİLİRLİĞİ

MANOLYA CÖMERT

BOLU-2017

T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

VIYOLONSEL EĞİTİMİ İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALARIN
SINIFLANDIRILMASI, SONUÇLARININ ALANA KATKISI VE
UYGULANABİLİRLİĞİ

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan
Manolya CÖMERT

Danışman
Doç. Dr. Ali ERİM

BOLU, MAYIS-2017

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE,

Manolya CÖMERT'e ait "Viyolonsel Eğitimi İle İlgili Araştırmaların Sınıflandırılması, Sonuçlarının Alana Katkısı ve Uygulanabilirliği" adlı çalışma, jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.(24.05.2017)

Akademik Unvan ve Adı Soyadı

İmza

Üye (Tez Danışmanı) : Doç. Dr. Ali ERİM

Üye : Prof. Dr. Dolunay AKGÜL BARIŞ

Üye : Prof. Dr. Sibel ÇOBAN

Eğitim Bilimleri Enstitüsünün Onayı

Prof. Dr. Türkan ARGON

Enstitü Müdürü

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum, “Viyolonsel Eğitimi İle İlgili Araştırmaların Sınıflandırılması, Sonuçlarının Alana Katkısı ve Uygulanabilirliği” başlıklı çalışmanın yazılmasında bilimsel ve etik kurallara uyduğumu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda atıfta bulunduğumu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, tezin tamamının ya da bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitede bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim. 24/05/2017

Manolya CÖMERT

TEŞEKKÜR

Araştırma süresi boyunca emeğini ve sabrını esirgemeyen danışmanım Doç. Dr. Ali ERİM'e, değerli görüşleriyle teze katkı sağlayan viyolonsel eğitimcilerine ve desteklerini daima hissettiğim aileme teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ETİK İLKELERE UYULDUĞUNA İLİŞKİN BEYAN.....	iv
TEŞEKKÜR.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar DİZİNİ.....	ix
KISALTMALAR DİZİNİ.....	x
ÖZET.....	xi
ABSTRACT.....	xii
I. BÖLÜM	
1. Giriş	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	4
1.3. Araştırmanın Önemi.....	5
1.4. Sınırlılıklar.....	5
1.5. Varsayımlar.....	6
II. BÖLÜM	
2. İlgili Literatür.....	7
2.1. Viyolonsel Alanı İle İlgili Araştırmalar.....	7
2.2. Yöntem Konu Bakımından Benzer Olan Araştırmalar.....	8
III. BÖLÜM	
3. Yöntem.....	22
3.1. Araştırma Deseni.....	22
3.2. Evren ve Örneklem.....	22

3.3. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi.....	23
3.3.1. Doküman İncelemesi ve İçerik Çözümlemesi.....	24
3.3.2. Görüşmeler ve Betimsel çözümleme	26

IV. BÖLÜM

4. Bulgular ve Yorumlar.....	28
4.1. Viyolonsel Eğitimiyle İlgili Araştırmalara İlişkin Sayısal Bulgular.....	28
4.2. Viyolonsel Eğitimiyle İlgili Araştırmaların Ulaştığı Sonuç ve Önerilerden Oluşturulan Temsili Seçki.....	33
4.3. Viyolonsel Eğitimiyle İlgili Araştırmaların Ulaştığı Sonuç ve Önerilerin Alana Katkısına ve Uygulanabilirliğine İlişkin Eğitimci Görüşlerinden Elde Edilen Bulgular.....	35
4.3.1. Metot İnceleme Türündeki Çalışmaların Sonuçlarının Alana Katkısı ve Uygulanabilirliği.....	35
4.3.2. Türk Müziği Türlerinin Viyolonsel Eğitiminde Kullanılabilirliği..	37
4.3.2.1. Geleneksel Türk Müziğinin Viyolonsel Eğitiminde Kullanılabilirliği.....	37
4.3.2.2. Zeybek Müziklerinin Viyolonsel Eğitiminde Kullanılabilirliği.....	39
4.3.2.3. Çağdaş Türk Eserlerinin Viyolonsel Eğitiminde Kullanılabilirliği.....	40
4.3.3. Viyolonsel Çalışma Sürecinde Eşlikli Çalışma.....	41
4.3.4. Viyolonsel Eğitiminde Performans Değerlendirme Araçlarının Kullanımı.....	42
4.3.5. Dramatizasyon Tekniğinin Viyolonsel Eğitiminde Kullanımı.....	43

V. BÖLÜM

5. Sonuç ve Değerlendirme.....	45
KAYNAKÇA.....	50
EKLER.....	60
Ek 1. Kişisel bilgi formu.....	61
Ek 2. Görüşme formu.....	62
Ek 3. Araştırma veri tabanı.....	66
Ek 4. Tutanak.....	72

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 3.1. Araştırmaların sayısal dağılımı.....	23
Tablo 3.2. Görüşme yapılan katılımcıların özellikleri.....	23
Tablo 4.1. Araştırmaların eğitim düzeyine ait sayısal dağılımları	28
Tablo 4.2. Araştırmaların yıllara göre dağılımı.....	29
Tablo 4.3. Araştırmaların konularına göre dağılımı.....	30
Tablo 4.4. Tezlerin ve makalelerin araştırma desenine göre dağılımı.....	31
Tablo 4.5. Araştırmaların hedeflenen eğitim düzeylerine göre dağılımı.....	32
Tablo 4.6. Metot inceleme türündeki çalışmaların sonuçlarının alana katkısı ve uygulanabilirliği.....	36

KISALTMALAR DİZİNİ

Ağsl : Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi

Akt. : Aktaran

Bkz. : Bakınız

Doç. Dr. : Doçent doktor

Dr. : Doktora

Öğr. Gör. : Öğretim görevlisi

Yl. : Yüksek Lisans

Yrd. Doç. Dr. : Yardımcı doçent doktor

ÖZET

VİYOLONSEL EĞİTİMİ İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALARIN SINIFLANDIRILMASI, SONUÇLARININ ALANA KATKISI VE UYGULANABİLİRLİĞİ

Cömert, Manolya

Yüksek Lisans Tezi

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Ali ERİM

Mayıs-2017-xii+ 72 sayfa

Viyolonsel eğitimiyle ilgili araştırmaların nitelikleri bakımından nasıl bir eğilim gösterdiğini; bu araştırma sonuçlarının viyolonsel eğitimi alanına katkısını ve sunulan önerilerin sahada uygulanabilirliğini değerlendirmek, bu tezin temel amacıdır. Bu çerçevede tez bir durum çalışmasıdır. Tez, iki aşamada ve iki nitel veri toplama tekniği ile yürütülmüştür. İlk olarak viyolonsel eğitimiyle ilgili tezler ve makaleler bir döküm niteliğinde derlenmiş ve incelenmiştir. Bu aşamada veriler, Yükseköğretim Kurulu Dokümantasyon Merkezi veri tabanı ve ulusal-uluslararası hakemli dergilerden elde edilmiştir. Çalışmada 1992-2017 yılları arasında eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dallarında viyolonsel eğitimi üzerine yazılmış 42 tez ve konu ile ilgili yayımlanmış 10 makale değerlendirmeye alınmıştır. Bu 52 araştırma, belirlenen kategoriler çerçevesinde içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Daha sonra viyolonsel eğitimiyle ilgili araştırmaların sonuç ve önerileri, alana katkısı ve uygulanabilirliği açısından 10 viyolonsel eğitimcisinin görüşüne sunulmuştur. Görüşme verileri, betimsel yöntemle analiz edilmiştir.

Sonuç olarak viyolonsel eğitimiyle ilgili araştırmaların belirli konular etrafında yoğunlaştığı; araştırmaların genellikle alanda bilinen durumları ve uygulanan yöntem-teknikleri doğrulama düzeyinde kaldığı; yeni önerilerin bir kısmının ise Türkiye’de viyolonsel eğitimi bağlamında uygulanabilir olmadığı ortaya çıkmıştır. Araştırmada ulaşılan bu sonuçlar doğrultusunda literatürde daha önce yapılan araştırmaların ayrıntılı incelenmesiyle yeni araştırmalarda tekrara düşülmesinin önüne geçilebileceği; çalışmalarda yeni yöntem, teknik ve yaklaşımların uygulamasını içeren deneysel araştırmalara ağırlık verilebileceği; viyolonsel eğitimiyle ilgili yapılacak çalışmaların temel müzik eğitimi ile özengen müzik eğitimini de hedeflemesinin alana yenilik getirebileceğine ilişkin öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Viyolonsel eğitimi, alan yazını değerlendirmesi

ABSTRACT

CLASSIFICATION OF RESEARCHES RELATED WITH VIOLONCELLO EDUCATION, CONTRIBUTION AND PRACTICABILITY OF THEIR RESULTS ON THE FIELD

Cömert, Manolya

Master's Thesis

Department of Fine Arts Education

Department of Music Education

Thesis Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Ali ERİM

May-2017- xii +72 pages

The primary objective of this thesis is to analyse the trends in violoncello education research in terms of their quality and to assess the contribution of these research results to violoncello education and the practicability of the proposed recommendations. In this context, the thesis is a case study. The thesis was carried out in two phases with two qualitative data collection techniques. At first, the theses and articles regarding the violoncello education were compiled and analysed. At this stage, the data were obtained from Council of Higher Education Documentation Centre database and the national and international peer-reviewed journals. In this study, 42 theses and 10 articles related to violoncello education published by the music education departments of faculties of education between 1992-2007 were assessed. These 52 resources were evaluated with content analysis method according to predetermined categories. Then, the findings and suggestions of these research related to violoncello education were presented to 10 violoncello trainers to be evaluated for their contribution to the field and practicability of the recommendations. Interview data were analysed with the descriptive method.

In conclusion, it was observed that research on violoncello education focus on some specific issues, confirm the recognized issues of the field or methods/ techniques that are already in use, and some of the novel suggestions are not practicable to violoncello education in Turkey. Based on these results, the following recommendations could bring novelty to the field: repetition in future research could be avoided by evaluating previous studies in detail; researchers could focus on experimental studies involving new methods, techniques, and approaches; studies on violoncello education should also aim both basic and volunteer music education.

Keywords: Violoncello education, literature review

I. BÖLÜM

1. Giriş

1.1. Problem Durumu

İnsanın müzikle ilişkisi çok eski tarihlere dayandırılmakta ve insan yaşamındaki önemi tartışmasız herkes tarafından kabul görmektedir. Müzik eğitimi de eğitim programlarının temel bir bileşeni olarak görülmektedir. Uçan (2005, 30) müzik eğitimi bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, bireyin müziksel davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma ya da bireyin müziksel davranışını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak değiştirme veya geliştirme süreci olarak tanımlamıştır. Say (2005, 536) ise müzik eğitimi çocukluk döneminden başlayarak bireylere belirli müzikal davranışlar kazandırarak söz konusu davranış ve becerileri geliştirme süreci olarak ifade etmektedir.

Uçan (2005, 30), müzik eğitimi genel, özengen ve mesleki olmak üzere üç türe ayırmıştır: *Genel müzik eğitiminin* iş-meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program türü ne olursa olsun, ayırım gözetmeksizin, her düzeyde, her aşamada, her yaşta herkese yönelik asgari-ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçladığından söz eder. *Özengen müzik eğitimi* ise müziğe ya da müziğin belli bir dalına özengence (amatörce) ilgili, istekli ve yatkın olanlara yöneliktir. Müzik alanının bütününü, bir kolunu ya da dalını seçen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olan *mesleki müzik eğitimi* de ilgili dalın gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar. (Uçan, 2005, 31-32).

Tarman (2016, 11), Türkiye’de modern müzik eğitiminin doğuşunu ve gelişimini tarihsel olarak şöyle özetler:

Türkiye’de amaçlı ve programlı müzik eğitiminin, Osmanlı İmparatorluğu döneminde Islahat Hareketleri evresinden öncesine kadar uzanan bir geçmişi vardır. İmparatorluk dönemi eğitim düzeninde, önemli bir eğitim

kurumu olan Enderun Okulları'nda genel ve mesleki müzik eğitimi uygulandığı; geniş bir zaman kesiti içinde birbirini izleyen Tablıhane, Mehterhane ve Muzika-i Humayun'da mesleki müzik eğitimi yapıldığı, 1869 yılında yürürlüğe giren Eğitim Genel Tüzüğü (Maarif-i Umumiye Nizamnamesi) kapsamında yapılan düzenlemelerle önce kız ortaokulu ve kız öğretmen okulu programlarında, sonra bazı ilkokulların ders dışı etkinliklerinde, 1910'lu yıllarda da erkek ortaokulu ve erkek öğretmen okulu ile ilkokul programlarında müzik derslerine yer verildiği; 1917 yılında kurulan Darülelhan'da kendine özgü bir müzik eğitimi programı uygulandığı bilinmektedir. Cumhuriyet'in ilanından sonra, 1 Eylül 1924'te kurulan ve 1 Kasım 1924'te eğitim-öğretime başlayan Musiki Muallim Mektebi, modern Türkiye Cumhuriyeti'nin bütün mesleki müzik eğitimi kurumlarının temelini oluşturmuştur.

Günümüzde mesleki müzik eğitimi veren kurumlar konservatuvarlar, güzel sanatlar fakülteleri bünyesinde bulunan müzik bölümleri ve eğitim fakülteleri bünyesinde bulunan güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dallarıdır. Bu kurumlar içerisinde konservatuvarlar; profesyonel müzikçi ve sahne sanatçısı yetiştirmeyi öngören eğitim kurumları olarak tanımlanmaktadır (Say, 2005, 292). Bu kurumlarda verilen mesleki müzik eğitiminin temel bir boyutu çalgı eğitimidir. Çalgı eğitimi, uzmanlar farklı şekillerde açıklamışlardır. Demirelbatır'a (1996) göre çağdaş toplumlarda çok yönlü bir yaklaşımla uygulanmaya çalışılan eğitim sürecinde sanat eğitimi, eğitimin; müzik eğitimi sanat eğitiminin; çalgı eğitimi, müzik eğitiminin; viyolonsel eğitimi de çalgı eğitiminin temel boyutlarından biridir (Akt. Şahin, 2001). Bu bakımdan çalgı eğitimi olmadan yapılan bir müzik eğitimi düşünmek doğru olmayacaktır. Saraç (1992) çalgı eğitimi müzik eğitimi kapsamında davranışsal ve içeriksel açıdan önemli bir boyut olarak değerlendirmiştir. Çalgı eğitimi bireyi geliştirmede, toplumu etkilemede olumlu sonuçlar doğurduğundan insan yaşamındaki yeri yadsınamaz. Bir başka deyişle; bireyin bir müzik aletini kullanım yolu ile müzik-insan buluşmasını sağlayan, kişiye kendini tanıma becerisini kazandıran, insanın duygularını ifade edebilmesinde çalgı-insan bütünleşmesine kaynaklık eden, sonuç olarak da toplumsal bir varlık olan insanın yaşamda yerini alabilmesini sağlayan müzik eğitiminin en önemli boyutlarından biri çalgı eğitimidir (Akgül, 1997, 2).

Çalgı eğitiminin bir boyutu olan viyolonsel ise müzik eğitiminde kullanılan yaylı çalgılar ailesinin tenor sesli çalgısı olarak yerini almaktadır. Gevaert'e göre, viyolonsel insan sesine en yakın çalgıdır. Say (2005, 592) bu durumu şu şekilde açıklar: İçtenlikli anlatımıyla viyolonsel, insan sesinin üç türünü ses alanında toplamıştır. Tenorla gençliği ve aydınlığı, baritonla olgunluğu ve güven duygusunu, basla ciddiyeti ve egemenliği simgeler.

Tarihte, 'do-sol-re-la-mi' olarak akortlanan bu türden bir çalgı viyola pomposa olarak adlandırılır. Gerber'e göre bu çalgının yaratıcısı Bach'tır. Çünkü Bach'ın viyolonsel solo sütünleri bu düzende akortlanmış bir çalgı gerektirmektedir. Bach aynı zamanda kantatlarının bazılarını da küçük viyolonseli yani *violoncello piccolo*'yu kullanmıştır (Bloom, 1955; Akt: Saraç 1996, 51).

Demirbatır (1998, 7), viyolonselin yaylı çalgılar ailesinden solistik özelliğe de sahip önemli bir çalgısı olduğunu ifade eder. Senfoni orkestraları dışında trio, kuartet, kentet ve benzeri oda müziği topluluklarında önemli bir yeri olmakla birlikte, eşlikli veya eşiksiz solo çalgı olarak da geniş bir literatüre sahiptir.

Viyolonsel, 1925 tarihli Musiki Muallim Mektebi Talimname'sinin 9. maddesinde öğretimi zorunlu tutulan çalgılar içerisinde yer almış ve tarihten günümüze müzik eğitimi okullarında süren ve sürekli gelişen bir eğitim geleneği ile yaylı çalgı eğitimi içinde vazgeçilmez bir yer tutmuştur. Viyolonsel çalgısının ülkemizde ilk eğitimini veren kişi ise Riyaseti Cumhur Orkestrası üyesi Edip Sezen'dir (Sertöz, 2003, 48).

92 yıllık bu süreçte viyolonsel yaylı çalgı eğitiminin vazgeçilmez bir parçası olmuştur. Musiki Muallim Mektebi 1937-1938'de kendisinden iki yıl sonra (1926'da) kurulan Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü'ne Müzik Bölümü olarak aktarılmıştır (Uçan, 2005, 233). Buradaki amaç ise müzik eğitimcisi yetiştirmek olmuştur. Bu okula 1969'da İstanbul'da, 1973'te İzmir'de, 1977'de Nazilli'de ve 1981'de Bursa'da açılan yeni müzik bölümleri eklenmiş; 1982 yılında yürürlüğe giren 41 sayılı kanun hükmünde kararname ve 1983 yılında onun yerini alan 2809 sayılı yasa ile müzik bölümleri, üniversitelere bağlı eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerine dönüştürülmüştür (Uçan, 2005, 181-182).

Eğitim fakültelerinin müzik eğitim bölümleri yükseköğretim düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlarımızdır. Bu okullara lise mezunlarından bölümlerin yapmış olduğu giriş-yetenek sınavını kazanan öğrenciler kabul edilmektedir. Söz konusu yetenek sınavlarına başvurabilmek için YGS puan türlerinin biriden en az 180 ve üzeri puan almak gerekmektedir. Dört yıllık bir eğitim sonrasında, müzik eğitiminin her türüne yönelik müzik öğretmenini yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. 2016 yılında ülkemizde toplam 25 müzik öğretmenliği bölümü bulunmaktadır. (Tarman, 2016, 13)

Akademik çalışmalar zaman içerisinde, lisansüstü eğitimle birlikte yaygınlaşmıştır. Farklı yıllarda yapılan iki çalışmada viyolonsel alanı ile ilgili olarak yazılmış olan bu çalışmalar sınıflandırılmış, eğitim fakülteleri, güzel sanatlar fakülteleri ve konservatuarlarda yapılmış olan araştırmalar incelenmiştir. Demirbatır'ın 2001 yılında yapmış olduğu araştırmaya göre viyolonsel ile ilgili olarak 8 yüksek lisans, 2 doktora ve 2 sanatta yeterlilik olmak üzere toplamda 12 tez yazıldığı bulgulanmıştır. 2011 yılında Yıldırım-Orhan'ın yapmış olduğu çalışmada ise 60 yüksek lisans, 5 sanatta yeterlilik ve 10 doktora olmak üzere viyolonsel ile ilgili 75 tez yazıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmada çıkan sonuçlara göre; viyolonsel alanında yapılmış ilk iki tez 1992 yılında yüksek lisans tezi olarak yazılmıştır. Bu 19 yıllık süreç içerisinde viyolonsel ile ilgili araştırmalara göz atıldığında; ele alınan konuların nasıl bir yığılım gösterdiğinin belirlenmesi gelecek çalışmalar için önemli bir yol gösterici olacaktır. Bunun yanı sıra bu zamana kadar yapılmış çalışmaların ortaya koyduğu sonuçların, sunduğu önerilerin uygulanabilirliği ve alana katkılarının da belirlenmesinin önemi ortadadır. Bu durum, tezin temel problemini oluşturmaktadır.

1.2. Amaç

Viyolonsel eğitimiyle ilgili araştırmaların nitelik bakımından nasıl bir eğilim gösterdiğini; bu araştırma sonuçlarının viyolonsel eğitimi alanına katkısını ve sunulan önerilerin sahada uygulanabilirliğini değerlendirmek bu tezin temel amacıdır. Bu temel amaç çerçevesinde şu sorulara yanıt aranmıştır:

1- Viyolonsel eğitimiyle ilgili araştırmalar; yılları, eğitim düzeyi, konuları, desenleri ve hedef kitleleri bakımından nasıl bir eğilim sergilemektedir?

2- Viyolonsel eğitimiyle ilgili araştırmalar, genel olarak ne tür sonuçlara ulaşmışlar ve ne tür öneriler sunmuşlardır?

3- Viyolonsel eğitimiyle ilgili araştırmaların ulaştığı sonuçlar ve sunduğu önerilerin alana katkısı ve uygulanabilirliğine ilişkin eğitimci görüşleri nelerdir?

1.3. Önem

Yapılan literatür taramasında, lisansüstü tezleri inceleyen çalışmalar görülmüştür. Bu çalışmalar daha çok biçimsel verilere yönelik birer döküm niteliğindedir. Viyolonsel eğitimiyle ilgili tez ve makalelerin içeriksel eğilimlerinin belirlenecek olması; bir taraftan da akademik çalışmaların sonuç ve önerilerinin uygulanabilirliğini ve alana katkısını ortaya koymayı amaçlaması bu tezi farklı kılmaktadır. Bu tez, eğitim fakültelerinde viyolonsel eğitimi üzerine çalışma yapacak olan araştırmacılara yol göstermesi, konu seçiminde farklı düşüncelerin geliştirilmesi için alandaki yığılmalara ve boşluklara işaret etmesi bakımından önemli görülmektedir.

1.4. Sınırlılıklar

Araştırma, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında bulunan 1992-2017 yılları arasında eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dallarında viyolonsel eğitimi üzerine yazılmış 42 tez, ulusal-uluslararası dergilerde konu ile ilgili yayımlanmış 10 makale ve 10 viyolonsel eğitimcisinin görüşleri ile sınırlıdır. Viyolonsel eğitimi ile ilgili 2 tez çalışması erişimi yazarlar tarafından kısıtlandığından araştırmaya dahil edilememiş, bunun dışında izin verilen tüm tezler araştırma kapsamına alınmıştır.

1.5. Varsayımlar

Tez ve makalelerin ulaştığı sonuçların alana katkısına ilişkin hazırlanan görüşme sorularının katılımcılar tarafından içtenlikle cevaplandığı varsayılmıştır.

II. BÖLÜM

2. İlgili Literatür

Bu bölümde, ilgili literatür taranmış olup araştırmalar, inceledikleri konular ve sonuçları bakımından yansıtılmıştır.

2.1. Viyolonsel alanı ile ilgili araştırmalar

Yıldırım-Orhan (2011), Türkiye’de Viyolonsel Alanında Yapılmış Yüksek Lisans, Doktora ve Sanatta Yeterlilik Tezleri adlı çalışmada, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında 1992-2011 yılları arasında yapılmış olan, ulaşılabildiği 60 yüksek lisans, 10 doktora, 5 sanatta yeterlilik olmak üzere toplamda 75 tezi konu almıştır. Araştırmacı, verilerini, türlerine, yapılmış olduğu enstitülere, yıllarına, üniversitelerine göre incelemiş, bunun yanı sıra, “viyolonsel tarihçesi ve ekoller, viyolonsel eğitiminde program inceleme içerikli tezler, viyolonsel eğitiminde teknikler-analiz içerikli tezler, geleneksel Türk müziği ve viyolonsel, eser/etüt inceleme-analiz içerikli tezler” konu başlıklarına göre 5 ana başlıkta ele almıştır. Yıllar içinde en fazla çalışmanın yüksek lisans derecesinde, sosyal bilimler enstitüsünde yapıldığı belirlenmiştir. En fazla tezin 2010 yılında çalışıldığı görülmüştür. 21 üniversite içerisinde en fazla çalışmanın sırasıyla Gazi Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi ve Mimar Sinan Üniversitesi’nde yapıldığı ortaya konmuştur. Viyolonsel konulu en fazla yüksek lisans ve doktora tezinin Gazi Üniversitesi’nde, sanatta yeterlilik tezinin ise Dokuz Eylül Üniversitesi’nde yapıldığı tespit edilmiştir. Eser-etüt analizleri ve viyolonsel eğitimi-teknikler içerikli çalışmaların en fazla araştırılan konular olduğu belirlenmiştir. Program inceleme, tarihçe ve ekoller, geleneksel Türk müziği ve viyolonsel eğitimi viyolonsel tarihçesi ve içerikler konulu tezlerin büyük oranda konservatuvarlarda, program inceleme içerikli tezler ile viyolonsel eğitimi teknikler-analiz içerikli tezlerin Gazi Üniversitesinde, geleneksel Türk müziği ve viyolonsel konulu tezlerin Türk müziği konservatuvarlarında, eser/etüt inceleme-analiz içerikli tezlerin en çok Mimar Sinan Üniversitesi’nde çalışıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Arıcı ve Orhan (2015), Türk Makam Müziğinde Viyolonselın Kullanımına İlişkin Yazılmış Lisansüstü Tezler adlı bildirilerinde, Yükseköğretim Kurulu Dokümantasyon Merkezi Veri tabanında bulunan 1992-2014 yılları arasında yapılmış olan 10 tezi konu almışlardır. Araştırmacılar verilerini yapılmış oldukları üniversitelere, enstitülere, yıllara, türlerine, yöntemlerine, tezlerin yöntem ve amaçlarına, araştırmaların sonuçlarına, dağılımlarına göre inceleyip tablolar halinde sunmuşlardır. Araştırmalar en çok Gazi Üniversitesi ve Haliç Üniversitesi'nde yapılmıştır. Enstitü bazında en fazla çalışmanın sosyal bilimler enstitüsünde yapıldığı belirlenmiştir. Çalışmaların 5'i yüksek lisans, 4'ü doktora, 1'i sanatta yeterlilik derecesindedir. Türlerine göre çalışmalar en çok betimsel, sonrasında sırası ile betimsel-deneysel ve deneysel yöntem kullanılarak tamamlanmıştır. Deneysel doktora çalışmalarında çoğunlukla hüseyini makamı kullanılmıştır. Konu ile ilgili en fazla çalışma 2012 yılında yapılmıştır.

2.2. Yöntem-konu bakımından benzer olan araştırmalar

Demirbatır (2001), Yaylı Çalgılar Yüksek Lisans, Doktora ve Sanatta Yeterlik Tez Bibliyografyası adlı çalışmasında, 13 üniversitede 1987-1999 yılları arasında yazılan 42 yüksek lisans, 4 doktora ve 3 sanatta yeterlik tezini taramış, bulgularını, yazar soyadı-adı, tezin adı, yeri, yılı, sayfa sayısı şeklinde derlemiştir. Yapılan tezlerin büyük çoğunluğunun çalışmada yer aldığı belirtilirken, yaylı çalgılar ailesinden kontrbasla ilgili herhangi bir teze ulaşılamamıştır. Tezlerin 25'i keman dalı yüksek lisans, 9'u viyola dalı yüksek lisans, 8'i viyolonsel dalı yüksek lisans, 2'si keman dalı doktora, 4'ü viyolonsel dalı doktora, 1'i keman dalı sanatta yeterlik, 2'si viyolonsel dalı sanatta yeterlik olarak dağılım göstermiş, viyola dalında doktora ya da sanatta yeterlik tezine rastlanmamıştır. Ülkemizde 1987-1999 yılları arasında 13 üniversitede yaylı çalgılar ile ilgili lisansüstü tez araştırması yapıldığı çıkan sonuçlar arasındadır.

Demirbatır (2001), Müzik Alanı Yüksek Lisans, Doktora ve Sanatta Yeterlik Tez Bibliyografyası adlı çalışmasında, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında 1985-2000 yılları arasında yapılmış müzik ile doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili olan (199) yüksek lisans, (29) doktora, (12) sanatta yeterlik tezini konu almış, bulgularını, yazar adı-soyadı, tezin adı, yeri, yılı ve sayfa sayısı şeklinde derlemiştir. 27 üniversiteyi ele alan çalışmada, en fazla yüksek lisans tezinin Gazi Üniversitesi ve

İstanbul Teknik Üniversitesi'nde, en fazla doktora tezinin Ankara Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi'nde, en fazla sanatta yeterlik tezlerinin ise Gazi Üniversitesi ve İstanbul Teknik Üniversitesi'nde çalışıldığı, bu 27 üniversitenin 4'ünde (Boğaziçi Ü., Orta Doğu Teknik Ü., Sakarya Ü., Yıldız Teknik Ü.) müzik alanı ile ilgili bölüm bulunmamasına karşın bu alanla (doğrudan ya da dolaylı) ilgili tezlerin yapılmış olduğu sonuçları ortaya çıkmıştır.

Ayhan (2006), Müzik Öğretmenliği Programlarına Yapılan Yüksek Lisans Tezlerinin ve Okutulan Yüksek Lisans Derslerinin Karşılaştırılmalı Değerlendirilmesi adlı yüksek lisans tezinde, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında bulunan 1986-2003 yılları arasında 12 üniversitede çalışılmış olan 412 yüksek lisans tezini konu almıştır. Bu tezleri 8 üst 56 alt alana göre sınıflandırıp istatistiksel olarak değerlendirmiş, sonrasında yüksek lisans eğitiminde okutulan dersleri 9 değişik alanda incelemiştir. İncelenen tezlerin yarısından fazlasının okutulan derslerle uzmanlık alanının desteklenmesi bakımından uygun olduğu belirtilmiştir. 1986-2003 yılları arasında tezler yoğun olarak fen bilimleri enstitüsünde çalışılmıştır. En fazla tezin müzik eğitimi alanında çalışıldığı, onu sırasıyla müzikoloji, çalgı eğitimi ve ses eğitimi alanlarının takip ettiği tespit edilmiştir. Tez konusu seçiminde en çok çalgı-çalgı eğitimi konularının tercih edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Ece (2007), Çoksesli Türk Müziği Bestecileri İle İlgili Lisansüstü Tez ve Yayınlar Antolojisi adlı çalışmasında, 32'si basılı kitap, 46'sı lisansüstü çalışma olmak üzere toplamda 78 yayını konu almıştır. Elde ettiği verileri, tezlerin numaralarına, yapılmış oldukları yıllara, türlerine, yazarlarına, adlarına, yapılmış oldukları üniversite/enstitülere göre incelemiştir. En fazla çalışmanın yüksek lisans derecesinde yapılmış olduğu görülmüştür. Üzerinde en çok çalışılan konuların, Ahmet Adnan Saygun'un hayatı ve eserleri, Türk bestecilerin piyano eserleri konuları olduğu belirlenmiştir. Basılı yayınlara bakıldığında yazarların lisansüstü araştırmalarda olduğu gibi, daha çok Ahmet Adnan Saygun üzerine eserler verdikleri tespit edilmiştir.

Ece (2007), Bilimsel Dergilerde Yayımlanan Müzik Makaleleri (Bir Bibliyografya Denemesi 2000-2006) adlı çalışmasında, 2000-2006 yılları arasında ülkemizde yayın yapan 35 bilimsel dergideki 265 müzik makalesini konu almıştır. Elde ettiği verileri, yazarların adlarına, makalenin adına, yayın yılına, konusuna, yayımlandığı dergiye,

yayınlandığı dergi sayısına ve dergilerdeki makale sayılarına göre incelemiştir. Araştırmacıların en fazla çalgı eğitimi, özellikle piyano eğitimi üzerinde çalıştıkları belirlenmiştir. Bu konuyu sırası ile müzik eğitimi, müzik eğitimi bölümleri, programları ve özel yetenek sınavları konularının takip ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Ece (2007), Türkiye’de Sosyal Bilimler Veri Tabanında Müzik ve Müzik Araştırmalarının Yayınlandığı Bilimsel Süreli Yayınların İncelenmesi adlı çalışmasında, 2000-2007 yılları arasında müzikle ilgili makalelerin yer aldığı tüm akademik süreli yayınları belirlemiştir. Elde ettiği verileri yayınladıkları kurumlar, yayın yılları, dergi türleri, bu dergilerdeki müzik makale sayıları, makalelerin yayınladıkları dergilere göre dağılımları, makale sayılarının yıllara göre dağılımları, taranan dergilerdeki birim sayı başına düşen makale sayısı ve dergilerin internet adreslerine göre inceleyip tablolar halinde sunmuştur. Saptanan 243 müzik makalesinin, büyük oranda üniversite dergilerinde yayınlandığı tespit edilmiştir. 2004-2006 yılları arasında yapılan çalışmalarda önceki yıllara göre hızlı bir artış olduğu gözlenmiştir. Müzik makalelerinin yayınlandığı müzik ve sanat içerikli 5 bilimsel dergi tespit edilmiş ancak bu dergilerin bazılarının günümüzde yayınlarına devam etmedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Yıldız (2007), Klasik Türk Musikisi Kitap ve Tez Bibliyografyası (1929-2007) adlı yüksek lisans tezinde verilerini, konu ile ilgili kaynak kitaplar, Milli Kütüphane, TRT Kütüphanesi, T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Dokümantasyon Merkezi, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü Arşivleri, üniversite ve kütüphane kayıtlarından elde etmiştir. Çalışma aşamasında Klasik Türk Musikisi alanında hazırlanmış 921 adet kitap ve teze ulaşmıştır. Araştırmacı, elde ettiği verileri alanda yapılmış bibliyografya çalışmalarına, Klasik Türk Musikisi kitap ve tez bibliyografyasını oluşturan çalışmalara (dergilerde yayınlanan makale ve yazılar, tezler, kitaplar, diğer çalışmalar), yüksek lisans tezlerine, doktora tezlerine, sanatta yeterlik tezlerine, doçentlik tezlerine göre incelemiştir. Konu ile ilgili kitapları incelenen ve incelenmeyen olmak üzere iki guruba ayırmış, incelemiş olduğu 154 kitabın içerikleri hakkında bilgiler vermiştir.

Ataman (2009), Ülkemizde Flüt ve Flüt Eğitimi Alanlarında Yapılan Lisansüstü Tezler adlı çalışmasında, 1993-2006 yılları arasında yapılmış olan flüt ve flüt eğitimi ile ilgili 25 yüksek lisans, 3 sanatta yeterlilik tezini incelemiştir. Araştırmacı verilerini

Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanından elde etmiş, tezleri; alanlarına, türlerine, yapılmış oldukları üniversitelere ve yapılmış oldukları yıllara göre tablolar halinde sunmuştur. Flüt eğitimi alanında yazılan tezlerin flüt alanında yapılan araştırmalardan sayıca fazla olduğu, her iki alanda da yüksek lisans tezlerinin sanatta yeterlilik tezlerinden daha fazla olduğu, tez çalışmalarının çoğunluğunun Gazi Üniversitesi'nde ve yine her iki alanda da en fazla çalışmanın 2005 yılında yapıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Kılıç (2010), Müzik Eğitimi Alanındaki Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi adlı çalışmasında, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında 2000-2010 yılları arasında tamamlanmış olan, ulaşabildiği 302 yüksek lisans, 98 doktora tezi olmak üzere 400 lisansüstü çalışmayı konu almıştır. Araştırmacı verilerini, tezi yapan araştırmacının cinsiyetine, tezlerin çalışıldığı üniversitelere, tezlerin bitirildiği yıllara, danışmanların unvanlarına, tezlerin konu alanlarına (çalgı eğitimi, eşlik eğitimi, orkestra/koro eğitimi-ses eğitimi, müzik teorisi ve işitme eğitimi, uygulama süreci), tezlerin modeline, yöntemlerine, örneklem gurubunun dağılımına ve kullanılan veri toplama araçlarına göre inceleyip tablolar halinde sunmuştur. Çıkan sonuçlara göre en fazla tez Gazi Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi'nde çalışılmıştır. 2006 yılı ve sonrasında lisansüstü araştırmalarda artış olduğu görülmüştür. Yüksek lisans tezlerinde yardımcı doçent unvanına sahip öğretim üyelerinin, doktora tezlerinde ise profesör unvanına sahip öğretim üyelerinin tez danışmanlığı yaptığı belirlenmiştir. Yüksek lisans ve doktora tezlerinde en çok çalışılan konu alanları; performans inceleme ve değerlendirme, müzik öğretim hizmetinin niteliği, müzik eğitimi kuramsal eğitimi üzerinedir. Çalgı eğitimi ile ilgili olarak ise piyano ve keman en fazla çalışılan konulardır. Ses eğitimi, müzik teorisi ve işitme eğitimi alanında yapılmış olan tezlerin yüksek lisansta, müzik teorisi ve işitme eğitiminin ise doktora programında diğer konulara göre daha fazla işlendiği belirlenmiştir. Uygulama süreci ile ilgili olarak ilköğretimde müzik eğitimi, Güzel Sanatlar ve Spor Liselerindeki müzik eğitimi konularının yüksek lisansta, ortaöğretimde müzik eğitimi, okul öncesinde müzik eğitimi konularının ise doktora programında ağırlıklı işlendiği, diğer konulu çalışmalarda, müzik kültürü ile ilgili konuların yüksek lisansta, özel eğitim gereksinimi olan kişilerde müzik eğitimi konusunun, doktora programında daha fazla ele alındığı tespit edilmiştir. Yüksek lisans tezlerinde en çok betimsel, doktora tezlerinde ise en çok deneysel model kullanılmıştır.

Her iki programda da nicel araştırma yöntemi ağırlıkla kullanılmıştır. Yine her iki programda da çalışılan örneklem gurubunu, lisans öğrencileri, öğretim elemanları, eser-şarkı-kitap-etüt-metot incelemesi ve ilköğretim öğrencileri oluşturmaktadır. Yüksek lisans tezlerinde veri toplama aracı olarak anket tekniğinin, doktora tezlerinde ise görüşme formunun öncelikli olarak kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Sağır (2010), Müzik Öğretmenliği Bilim Dallarında Çalışılan Lisansüstü Tezlerin Enstitü Farklılıkları Açısından Değerlendirilmesi adlı çalışmada, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanının kuruluşundan 2010 yılına kadar 12 üniversitede yürütülen yüksek lisans, 4 üniversitede yürütülen doktora programlarını konu almıştır. Araştırmacı çalışmaları; yapılmış oldukları üniversitelere, enstitülere, programların yıllara göre ne kadar mezun verdiği ve yapılmış olan tezlerin yıllık dağılımlarına göre inceleyip tablolar halinde sunmuştur. Çıkan sonuçlara göre; ülkemizde müzik öğretmenliği bilim dallarında lisansüstü eğitim 1983 yılında Gazi Üniversitesi'nde başlamıştır. Gazi Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi'nde daha önce Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler Enstitüsünde yürütülen tezlerin günümüzde, Eğitim Bilimleri Enstitüsünde yürütüldüğü, diğer üniversitelerde çalışmaların, Sosyal Bilimler Enstitüsünde devam ettiği belirlenmiştir. 1986 yılından 2002 yılına kadar 8 üniversitede 235 yüksek lisans tezi, 1985 yılından 2003 yılına kadar ise 5 üniversitede 77 doktora tezi çalışıldığı ve sanatta yeterlik çalışması programında 4 üniversitede 1988-2002 yılları arasında 9 tez çalışıldığı tespit edilmiştir.

Ece ve Çeşit (2011), Türkiye'de Lisansüstü Düzeyde Yapılan Disiplinler Arası Müzik Araştırmaları ve Sonuçları adlı çalışmada, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yazarı tarafından izinli ve Türkçe yayınlanmış olan farklı araştırma modellerinin kullanıldığı 42 çalışmayı konu almışlardır. Araştırmacılar elde ettikleri verileri alanlarına göre üç gruba, sonuçlarını ise konularına göre üç gruba ayırarak değerlendirmişlerdir. Müzik alanının hem yüksek lisans hem doktora seviyelerinde en fazla çalışılan konu olduğu, onu müzik-sanat konulu araştırmaların takip ettiği, en az sayıda çalışmanın müzik ve tedavi/egzersiz grubunda yapıldığı belirlenmiştir. Araştırmaların çoğunlukla eğitim bilimleri enstitülerinde yapıldıkları görülmüştür. En fazla araştırma Gazi Üniversitesinde yapılmıştır. Müziğin okul öncesi dönemde çocukların gelişimine katkı sağladığı, özel eğitim alanında iletişim sorunu yaşayan öğrenciler üzerinde olumlu etkiler yarattığı, resim çalışmalarında kullanılan müzikli

yöntemin öğrencilerin duygu ve düşüncelerini somutlaştırdığı, disiplinler arası çalışmaların ve müzik eğitimi sırasında farklı öğrenme yöntemlerinin kullanılmasının öğrenmede daha etkili ve kalıcı olduğu, müzik ile sayısal alan arasında kuvvetli bir ilişki olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Gültek ve Ömür (2011), Türkiye’de 2000-2010 Yılları Arasında Piyano Üzerine Yazılmış Lisansüstü Tezlerin Analizi adlı çalışmada, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan piyano ile ilgili 154 tezi incelemiş, ulaşılan tezlerin yıllara göre dağılımını yapmış, bu tezlerin izin durumlarını değerlendirmiş, tezleri, konularına ve kategorilerine göre ayırmışlardır. Çalışmaları, lisansüstü öğrenim düzeylerine, çalışma alanlarına ve yıllara, 2000-2010 yılları arasında yüksek lisans ve doktora/sanatta yeterlilik çalışmasını tamamlayan araştırmacılara, yüksek lisans ve doktora/sanatta yeterlilik tezini piyano üzerine yapan araştırmacılara, doktora/sanatta yeterlilik tezinde yüksek lisansdaki tez konusunu devam ettiren araştırmacılara göre inceleyip, tablolar halinde sunmuşlardır. Piyano literatürü ve eğitim konularının en çok çalışılan konular olduğu, performans üzerine yazılmış olan yalnızca üç çalışma olduğu sonuçlarına ulaşmışlar, araştırmacıların araştırma alanlarını genişleterek daha fazla ve farklı konularda tez üretmelerini önermişlerdir.

Karkın (2011), Müzik Bilimleri Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi adlı çalışmasında, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında 2010 yılına kadar (2010 dahil) tamamlanmış olan ve araştırmacı tarafından ulaşılabilen 107 yüksek lisans, 21 doktora, 6 sanatta yeterlik olmak üzere 134 tezi konu almıştır. Verilerini ise, tezlerin türlerine, yapılmış oldukları üniversitelere, enstitülere, bitirildiği yıllara, konu alanlarına, Anabilim/Anasanat dallarına ilişkin dağılımlarına, araştırmacıların cinsiyetine ve danışmanların unvan dağılımlarına göre inceleyip tablolar halinde sunmuştur. Çıkan sonuçlara göre, en fazla tez yüksek lisans derecesinde, sosyal bilimler enstitüsünde çalışılmıştır. Yüksek lisans tezlerinin sırasıyla, İstanbul Teknik Üniversitesi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi’nde, doktora tezlerinin ise Dokuz Eylül Üniversitesi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi’nde çalışıldığı belirlenmiştir. 2000 yılından sonraki dönemlerde daha fazla çalışma yapılmıştır. Yüksek lisans tez çalışmalarında doçent ve yardımcı doçent, doktora tez çalışmalarında ise Profesör unvanlarına sahip öğretim üyelerinin danışmanlık yaptığı tespit edilmiştir. Yüksek lisans tez çalışmaları

kapsamında konu alanına göre, etnomüzikoloji/folklor, müzik sosyolojisi ve tarihsel müzikoloji çalışmaları, doktora tez çalışmalarında ise müzik sosyolojisi ve etnomüzikoloji/folklor çalışmaları sayısal anlamda yüksek bulunmuş, kurumlarda en fazla çalışmalar, Müzik Bilimleri Anabilim Dalı ve Müzikoloji Anabilim dallarında yapılmıştır.

Cüceoğlu-Önder (2012), Flüt ve Flüt Eğitimi Alanlarında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Konuları Yönünden İncelenmesi adlı çalışmasında, flüt ve flüt eğitimi alanında lisansüstü tezlerin odaklandığı konuları belirlemeyi, tezlerde hangi konuların doygunluğa ulaştığını, hangi konularda araştırmalara gereksinim duyulduğunu ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmacı verilerini Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanından elde etmiş olup 1987-2011 yılları arasında yapılmış olan 57 çalışmayı incelemiştir. Çalışmaları flüt ve flüt eğitimleri alanlarında yapılmış lisansüstü tezlerin sayısal dağılımlarına, türlerine, konularına, adlarına, numaralarına ve yıllarına göre inceleyip tablolar haline getirmiştir. Her iki alanda yazılmış olan tezlerin sayıları birbirine yakın bulunmuştur. Yine her iki alanda da yüksek lisans tezlerinin çoğunlukta, doktora ve sanatta yeterlilik tezlerinin azınlıkta olduğu belirtilmiştir. Flüt alanında çoğunlukla “eser-metot” analizi ve tarihçe konuları işlenirken, flüt eğitimi alanında ise daha çok “flüt eğitim-öğretim yöntemleri” ve “program-öğretim programı” konularının işlenmiş olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Özişler ve Temiz (2012), 2000-2011 Yılları Arasında Yapılan ve İçerisinde “Ses” Ögesi Bulunan Lisansüstü Tezler Bibliyografyası adlı çalışmalarında, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında temelinde ses ögesi olan 76 izinli, 54 izinsiz olmak üzere toplamda 130 tezi konu almışlardır. Bu tezleri Türk müziği, ses sağlığı, ses eğitimi ve tarihsel gelişimi, ses eğitimi süreci, opera sanatına yönelik ses eğitimi, okul müziğinde ses eğitimi, koro (toplu ses) eğitimi, antoloji ve akustik konu başlığı altında sınıflandırılan tezler olarak dokuz başlık altında incelemişlerdir. Tezlerin 105 tanesinin yüksek lisans, 17 tanesinin doktora, 5 tanesinin sanatta yeterlik, 3 tanesinin uzmanlık programlarında yapılmış olduğu belirlenmiştir. 9 başlık içerisinde en fazla çalışılan konuların ses eğitimi süreci ve okul müziğinde ses eğitimi konu başlığı altında sınıflandırılan lisansüstü çalışmalar olduğu ortaya çıkmıştır. Yüksek lisans ve doktora tezleri programında en fazla çalışmanın Gazi Üniversitesinde yapılmış olduğu, sanatta

yeterlik ve uzmanlık programlarında ise üniversiteler arasında sayısal açıdan önemli farklılıkların olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Varış (2012), Türkiye’de Viyola Üzerine Yazılmış Lisansüstü Tezlerin Analizi adlı çalışmada, tezleri belirlenen ölçütler doğrultusunda yapısal ve niteliksel açıdan analiz etmeyi amaçlamış, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanındaki 1994-2012 yılları arasında viyola üzerine yazılmış olan, araştırmacı tarafından ulaşılabilen 38 lisansüstü (yüksek lisans, doktora/sanatta yeterlilik) tezi konu almıştır. Araştırmacı tarafından, verilerin toplanması amacıyla ilgili alan yazın taraması ve uzman görüşleri doğrultusunda tez analiz formu geliştirilmiş ve tezlerle ilgili bilgiler alt amaçlar yönünde bu form üzerinde işlenmiştir. Çalışmada tezler, türlerine, yapılmış oldukları üniversitelere, yayın yıllarına, tezi yapan araştırmacının cinsiyetine, danışmanın unvanına, çalışma alanına ve araştırmanın modeline göre incelenmiş, sonuçları ise tablolar halinde sunulmuştur. Yüksek lisansta yapılan tezlerin, sanatta yeterlilik ve doktora tezlerine göre sayıca fazla olduğu belirtilmiştir. Viyola ile ilgili hazırlanan en fazla lisansüstü tezin Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi’nde çalışıldığı bulgulanmıştır. 12 tez ile eğitim, 5’er tez ile eser analizi ve biyografi/eser analizi en fazla çalışılan konular olarak belirlenmiştir. Tezlerin tamamının tarama modelinde gerçekleştirildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Yalçın (2012), Türkiye’de Lisansüstü Düzeyde Yapılan Gitar Konulu Tezlerin Analizi adlı çalışmada, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanındaki 1990-2011 yılları arasında yayınlanan gitar konulu 87 lisansüstü tezi taramış, örneklemini erişime açık olan 64 çalışmadan elde etmiştir. Elde ettiği tezleri, yıl, üniversite, araştırmacılar, danışmanlar, çalışma alanı, tez konularının anabilim dalı ile olan ilişkileri, kullanılan yöntemler ölçütleri doğrultusunda sınıflandırmış ve istatistiksel olarak analiz etmiştir. Araştırmaların çoğunlukla yüksek lisans derecesinde yapıldığı belirlenmiştir. Gitar konulu en fazla tezin Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi’nde çalışıldığı ortaya konmuştur. Yüksek lisans tez danışmanlarının ağırlıklı olarak Yrd. Doç.; doktora tez danışmanlarının ise Prof. Dr. unvanına sahip oldukları görülmüştür. 10 kategori içerisinde en fazla çalışılan konuların gitar eğitimi ve eser analizi olduğu, gitar eğitimi üzerine en fazla tezin Gazi Üniversitesinde, gitar alanı üzerine en fazla tezin ise Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi’nde çalışıldığı bulgularına ulaşılmıştır. Betimsel araştırma yönteminin

yüksek lisansta, deneysel araştırma yönteminin ise doktora tezlerinde daha fazla tercih edildiği, en fazla atfın kitaplara ve tezlere yapıldığı, yabancı kaynaklara yapılan atıfların yetersiz olduğu, güncel yayınlara daha fazla atıf yapıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Özer, Yazar ve Eren (2013), 1992-2012 Yılları Arasında Güzel Sanatlar Eğitimi Alanında Türkiye’de Yapılan Lisansüstü Tez Çalışmalarının İncelenmesi adlı çalışmalarında, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında bulunan 366 tezi konu almışlardır. Elde ettikleri verileri tezlerin türlerine, yapılmış oldukları yıllara, üniversitelere, enstitülere, anabilim dallarına, örneklemelerine, konularına ve sonuçlarına göre incelemişlerdir. Çıkan sonuçlara göre, en fazla araştırma Gazi Üniversitesi’nde yapılmıştır. Enstitüler bazında en çok araştırmanın Eğitim Bilimleri Enstitüsünde yapıldığı belirlenmiştir. Anabilim dalları içerisinde en fazla araştırma Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalında yapılmıştır. Araştırmacıların örneklemelerini sırasıyla üniversite, ilköğretim, ortaokul, lise ve okul öncesi öğrencilere yönelik seçtikleri görülmüştür. Eğitim-Öğretim ve Sanat Eğitimi konuları en fazla çalışılan konulardır. Tezlerin sonuçlarına göre dağılımlarına bakıldığında, Güzel Sanatlar Eğitimi programlarının güncel olmadığı, sanat eğitiminde öğrenci sorunlarının başarıyı düşürdüğü, Güzel Sanatlar Eğitimine yeterince yer verilmediği tespit edilmiştir.

Tebiş ve Okay (2013), Türkiye’de Müzik Sanatı ve Eğitiminde Keman ve Viyola Konulu Lisansüstü Tezlerin Konu ve Yöntem Olarak İncelenmesi adlı çalışmada 1986-2012 yılları arasında yapılmış olan araştırmaları incelemişler, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yapılan taramada 218, tüm anabilim dallarında yapılan taramada ise 6 tez olmak üzere toplamda 224 teze ulaşmışlardır. Verilerini, çalışma alanlarına, yıllara, üniversitelere, çalışma derecelerine (yüksek lisans, doktora, sanatta yeterlilik), enstitülere, konularına ve yöntemlerine göre inceleyip tablolar haline getirmişlerdir. Araştırmacıların kemanı ve viyolayı ayrı disiplinler halinde kabul ederek çalıştıkları, her ikisini bir arada kullanmayı çok nadir tercih ettikleri belirlenmiştir. 22 üniversite sınırlılığı içerisinde, keman ve viyola konulu lisansüstü çalışmaların en fazla Gazi Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesinde çalışıldığı yine en fazla çalışmanın yüksek lisans derecesinde yapıldığı ortaya konmuştur. 27 konu içerisinde en çok çalışan konuların “eser analizi ve eser karşılaştırılması”, “keman ve viyolada sağ-sol el tekniği” olduğu belirtilmiştir. Yöntem bakımından betimsel yöntemin ağırlıklı kullanıldığı, deneysel yöntemin ise çok az oranla tercih edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Topoğlu (2013), Türkiye’de Yaylı Çalgılar İle İlgili Lisansüstü Düzeyde Yapılan Çalışmaların Yöntem Bakımından İncelenmesi adlı bildirisinde Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında bulunan, yaylı çalgı alanında yapılmış 87 yüksek lisans, 12 doktora, 13 sanatta yeterlilik olmak üzere 112 tezi içerik analizi yöntemi ile incelemiştir. Elde ettiği verileri, üniversitelere, yaylı çalgı türlerine, yöntemlerine, desenlerine, veri toplama araçlarına, çalışma grubunun büyüklüğüne, veri analiz yöntemine göre inceleyip tablolar halinde sunmuştur. Yaylı çalgılar içinde en fazla tez keman alanında, en az tez ise kontrbas alanında yazılmıştır. En çok tez onaylayan üniversiteler sırasıyla Gazi Üniversitesi, Mimar Sinan Üniversitesi ve Trakya Üniversitesi’dir. Yöntemlerine göre dağılımlara bakıldığında en çok nitel, sonrasında nicel araştırma yönteminin kullanıldığı tespit edilmiştir. En çok kullanılan araştırma desenleri, alan yazını araştırması ve eser inceleme üzerine, ikincil olarak ise betimsel desen üzerinedir. En çok kullanılan veri toplama araçlarının sırasıyla anket, görüşme formu ve gözlem formu olduğu belirlenmiştir. Tezlerde en çok tercih edilen çalışma grubunun büyüklüğü 1-30 kişi arası ile 31 ile 60 kişidir. En çok kullanılan veri analiz yönteminin doküman analizi yöntemi olduğu çıkan sonuçlar arasındadır.

Toptaş (2013) Türkiye’de Pişano Üzerine Yazılmış Lisansüstü Çalışmalar adlı araştırmasında, 1987-2012 yılları arasında pişano üzerine yapılan lisansüstü tezleri incelemiştir. Verilerini, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanından elde etmiş, pişano konusunda hazırlanan 276 (yüksek lisans, doktora, sanatta yeterlilik) lisansüstü çalışmaya ulaşmıştır. Elde ettiği çalışmaların dağılımını, yapıldığı yıllara, enstitülere, üniversitelere ve konularına göre tablolar halinde sunmuştur. 2010 yılının pişano üzerine yapılmış çalışmalarda en yoğun yıl olduğu, araştırmaların sosyal bilimler enstitüsünde yoğunlaştığı, en fazla lisansüstü tezin Gazi Üniversite’sinde çalışıldığı, çalışmaların 16 farklı konu üzerinde yapıldığı; eser ve etüt inceleme, eğitim ve öğretim konularının yanı sıra besteciler üzerine çalışılan konuların da en önemli konular oldukları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Yıldırım-Orhan ve Tunca (2014), Türkiye’de Oda Müziği Alanında Yapılmış Yüksek Lisans, Doktora ve Sanatta Yeterlilik Tezleri adlı çalışmalarında, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri tabanında bulunan 1987-2012 yılları arasında oda müziği alanında yazılan 59 lisansüstü tezi konu almışlardır. Elde ettikleri verileri 2 alt problem altında incelemişlerdir. 1. alt problemde tezleri türlerine, yapıldıkları enstitülere,

üniversitelere, yıllarına göre inceleyip tablolar halinde sunmuşlardır. 2. alt problemde ise, çalgıların oda müziği içindeki kullanımı-rolü, çağdaş Türk bestecileri oda müziği eserleri ile ilgili yapılmış araştırmalar, oda müziği eserlerinin yapısal analizi/incelenmesi, piyano eşlikli solo çalgılar-ses ve sonat formundaki oda müziği eserlerinin analizi/incelenmesi konularına göre 3 ana bir yan başlık altında sınıflandırmışlardır. Çıkan sonuçlara göre, oda müziği alanında lisansüstü tezlerin büyük çoğunlukla yüksek lisans seviyesinde, sosyal bilimler enstitüsünde çalışıldığı belirlenmiştir. Oda müziği konulu tezler (%50) Mimar Sinan Üniversitesi'nde çalışılmıştır. 59 tezin %62'sinde anahtar kelime olarak oda müziği ifadesi kullanılmamıştır. 25 yılın 11 yılında oda müziği alanında lisansüstü tez yapılmamıştır. Tezlerin %24'üne erişimin olmadığı belirlenmiştir. Piyano eşlikli solo çalgılar-ses ve sonat formundaki oda müziği eserlerinin incelenmesi/analizi başlığı en çok araştırma yapılan konu olarak belirlenmiştir.

Çeşit (2015), Türkiye'de Viyola Üzerine Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi adlı çalışmasında, viyola alanında yapılacak yeni çalışmalar için literatür taraması ve konu seçimi aşamalarına yönelik kaynak oluşturmayı, alanda yapılan bilimsel çalışmalardaki problemlerin ortaya çıkarılarak daha nitelikli çalışmaların oluşturulmasına katkı sağlamayı amaçlamış, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri tabanında ulaşılabilen 49 tezi konu almıştır. Araştırmacı çalışmaları, izin durumlarına, türlerine, üniversitelere, yıllarına, enstitülere, araştırma modeline, konularına ve anabilim dallarına dağılımlarına göre inceleyip tablolar halinde sunmuştur. On farklı konu grubundan en fazla “eser inceleme” ve “viyola eğitimi” konulu tezlerin çalışıldığı belirlenmiştir. Yüksek lisans alanında çalışılan tezlerin, doktora alanında çalışılanlara göre sayıca belirgin bir üstünlük gösterdiği ortaya konmuştur. Çalışmaların büyük çoğunluğunun tarama modelinde hazırlandığı ve deneme modelinde çalışma yapılmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Irmak (2015), Orff-Schulwerk Metodu Hakkında Yapılmış Lisansüstü Çalışmaların İncelenmesi adlı yüksek lisans tezinde, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanında bulunan ve ulaşılabilen 2002-2014 yılları içerisinde Orff müzik öğretim tekniği hakkında yapılmış olan 20 lisansüstü tez çalışmasını konu almıştır. Araştırmacı, elde ettiği verileri, konularına, yıllara, tez türlerine, üniversite ve şehirlere, araştırma guruplarına, yöntemlerine göre inceleyip tablolar halinde sunmuştur. Araştırmanın sonuçlarına göre; 5-6, 7-11 yaş gurubu çocuklar ve eğitimcilere yönelik

konuların ağırlıkla çalışılmıştır. En fazla tez çalışması 2011 yılında yapılmıştır. Yüksek lisans derecesinde daha fazla tez çalışması olduğu, en fazla çalışmaların Gazi Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi'nde yapıldığı belirlenmiştir. Yüksek lisans tezlerinde ağırlıklı olarak anket tekniği kullanılırken doktora tezlerinde deneysel yöntemin tercih edildiği tespit edilmiştir.

M.A. Kumtepe ve Orhan (2015), Türkiye'de Müzik ve Sosyoloji Ortak Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezler adlı bildirilerinde, Yükseköğretim Kurulu Dokümantasyon Merkezi veri tabanında bulunan, 1985-2014 yılları arasında yapılmış olan 90 yüksek lisans, 36 doktora ve 3 sanatta yeterlik olmak üzere 129 tezi konu almışlardır. Araştırmacılar elde ettikleri verileri, türlerine, yapılmış oldukları üniversitelere, enstitülere, yıllara, yazılmış oldukları dillere göre incelemişlerdir. Müzik ve sosyoloji ortak alanında en fazla tezin yüksek lisans derecesinde İstanbul Teknik Üniversitesi ve Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde çalışıldığı belirlenmiştir. Doktora derecesinde en fazla tez Dokuz Eylül Üniversitesi'nde yazılırken sanatta yeterlilik derecesinde ise Dokuz Eylül Üniversitesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi ve Süleyman Demirel Üniversitesi'nde eşit sayıda yazılmıştır. Çalışmalar çoğunlukla sosyal bilimler enstitüsünde tamamlanmıştır. Tezler büyük oranda Türkçe dilinde yazılmıştır. En fazla çalışmanın yüksek lisans derecesinde 2007-2010 yılları arasında, doktora derecesinde 2012-2014 yılları arasında, sanatta yeterlilik derecesinde ise 2012 yılında yapıldığı çıkan sonuçlar arasındadır.

D.G. Kumtepe ve Orhan (2015), Türkiye'de Viyola Alanında Yazılmış Lisansüstü Tez Bibliyografyası adlı bildirilerinde Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında bulunan, 1988-2014 yılları arasında yapılmış 70 lisansüstü tezi konu almışlardır. Araştırmacılar elde ettikleri verileri, türlerine, yıllarına, enstitü ve üniversitelerine göre sınıflayıp tablolar halinde sunmuşlardır. Tezlerin 55'i yüksek lisans, 13'ü sanatta yeterlilik, 2'si doktora tezi olarak çalışılmıştır. En fazla çalışma enstitü bazında sosyal bilimler enstitüsünde yapılmıştır. Viyola alanında yapılan tezlerin en çok Gazi Üniversitesi ve Mimar Sinan Üniversitesi'nde çalışıldığı belirlenmiştir. Doktora tezlerinin ikisi de Gazi Üniversitesi'nde çalışılmıştır. En çok çalışma 2009-2012 yılları arasında tamamlanmıştır. 9 konu alanı içerisinde en çok çalışılan konuların ise etüt-eser-metot inceleme ve viyola eğitimi olduğu görülmüştür.

Yapalı (2015), Ülkemizde Flüt ve Flüt Eğitimi Alanlarında Yapılan Lisansüstü Tezlerinin İncelenmesi adlı yüksek lisans tezinde, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında bulunan, 1987-2014 yılları arasında flüt ve flüt eğitimi ile ilgili ulaşabildiği 81 lisansüstü tezi konu almıştır. Araştırmacı, verilerini, konularına, yıllarına, türlerine, yapıldıkları üniversite ve şehirlere, işlenmiş olduğu müzik dönemleri ve ele alınan bestecilere, kullanılan araştırma yöntemlerine göre inceleyip tablolar halinde sunmuştur. Flüt eğitimi alanında yapılmış çalışmalar flüt alanında yapılan çalışmalara göre sayıca fazla bulunmuştur. Her iki alanda da güzel sanatlar liselerini konu edinme oranının düşük olduğu belirtilmiştir. Yapılan çalışmalarda en fazla incelenen konuların sırasıyla: flüt tekniği, eser inceleme, flüt eğitiminde karşılaşılan problemler ve metot inceleme olduğu sonucuna ulaşılmıştır. En fazla sayıda çalışmanın 2010 yılında yapıldığı, yüksek lisansta yapılmış olan çalışmaların sanatta yeterlilik ve doktora çalışmalarına oranla daha yüksek olduğu, en fazla tezin Gazi Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi'nde çalışıldığı ortaya konmuştur. Yapılan 42 çalışmada; müzik dönemleri işlenmezken, 11'er tez ile Çağdaş Dönem ve Çağdaş Türk Flüt Müziği Dönemlerinin en çok işlendiği, bu sırayı barok, klasik ve romantik dönemin izlediği, Rönesans dönemini içeren herhangi bir çalışmanın bulunmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. J. S. Bach'ın 6 tez, W. A. Mozart'ın ise 5 tez ile işlenme oranı en fazla besteci olduğu, çağdaş Türk bestecilerinin genel anlamda araştırmalara konu edilmediği belirtilmiştir. Yöntem bakımından, literatür tarama ve analiz çalışmasının yoğunlukla kullanıldığı, görüşme ve anket yöntemlerinin daha az tercih edildiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Öztutgan (2016), Türkiye'de Gitar Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin Analizi ve Değerlendirilmesi adlı çalışmada, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında bulunan 1986-2015 yılları arasında gitar alanında yazılmış 125 tezi konu almıştır. Elde ettiği verileri, akademik derece, üniversite, yazarın cinsiyeti, yayın yılı, danışman unvanı, çalışma alanı, enstitü ve araştırmanın modeline göre inceleyip tablolar halinde sunmuştur. Gitar alanında en fazla tez yüksek lisans derecesinde çalışılmış, onu sırasıyla doktora ve sanatta yeterlilik tezleri takip etmiştir. 26 üniversite içerisinde en fazla yüksek lisans ve sanatta yeterlilik tezleri Mimar Sinan Üniversitesi'nde, en fazla doktora tezi ise Gazi Üniversitesi'nde çalışılmıştır. Çalışmalar çoğunlukla erkek araştırmacılar tarafından yapılmıştır. 2010 yılı yüksek lisans tezinin, 2014 yılı doktora tezinin, 2012-2013 yılları ise sanatta yeterlilik tezlerinin en fazla çalışıldığı yıllar

olmuştur. Yüksek lisans tezleri daha çok yardımcı doçent, doktora ve sanatta yeterlilik tezleri ise profesör unvanına sahip öğretim elemanları danışmanlığında gerçekleştirilmiştir. Yüksek lisans ve doktora tezlerinin çoğunluğu gitar eğitimi alanında, sanatta yeterlilik tezlerinin ise eser inceleme/analiz alanlarında çalışılmıştır. Yüksek lisans ve sanatta yeterlilik çalışmaları sosyal bilimler enstitüsünde, doktora çalışmaları ise daha çok eğitim bilimleri enstitüsüne bağlı olarak oluşturulmuştur. Model dağılımlarında ise üç alandaki çalışmalar da en çok tarama modeli kullanılarak hazırlanmıştır.

Yılmaz ve Şen (2016), Gitarın Popülerlik Durumunun İncelenmesi adlı makalelerinde, üniversite öğrencilerinin görüşleri doğrultusunda gitar çalgısının popülerlik durumunun incelenerek ortaya konulmasını amaçlamışlardır. Araştırmada genel tarama modeli kullanılmış ayrıca öğrencilerin görüşlerini belirlemek için 14 sorudan oluşan bir anket hazırlanmıştır. Araştırmacılar, gitar ile ilgili yapılan çalışmaları incelemiş, bu çalışmaları, gitar tekniklerini konu alan çalışmalar, gitar bestecilerini konu alan çalışmalar, gitar eserlerini konu alan çalışmalar, gitar metotlarını konu alan çalışmalar, gitar öğretim yöntemlerini konu alan çalışmalar, gitarda tutum ve görüşleri konu alan çalışmalar ve gitar ile ilgili diğer çalışmalar olmak üzere 7 başlıkta değerlendirmiştir. Ele aldıkları çalışmaları hangi türde sunulmuş ise (yüksek lisans-doktora- sanatta yeterlilik- makale) belirtmiş, çalışmanın başlığı, çalışmayı yapan kişinin soyadı ve çalışmanın yapılmış olduğu yılı göstererek dökümlerini yapmışlardır. Yaptıkları literatür taramasında gitarın popülerlik durumuna ilişkin yapılmış bir çalışmaya rastlamadıklarını belirtmişlerdir. Araştırmanın sonucunda üniversite öğrencilerinin görüşleri doğrultusunda gitarın popüler bir çalgı olduğu, öğrencilerin gitar ile ilgili yapılan etkinliklere katılma konusunda istekli oldukları belirlenmiştir.

Türkiye dışında gerçekleştirilen literatür taramasında konu ile birebir ilişkili yabancı yayın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Görüldüğü gibi, araştırmalar tez, makale ya da bildiri formunda sunulsa da genel anlamda benzer özellikler taşımaktadır. Bu çalışmalarda araştırmaların incelenme ölçütleri, araştırmanın yapıldığı üniversite, enstitü, yıl; araştırmanın deseni, konusu, sonucu; izin durumu, araştırmacıların cinsiyeti gibi kategorilerdir. Başka bir deyişle araştırmalar biçimsel verilere yönelik birer döküm niteliğindedir. Bu tezde farklı olarak viyolonsel eğitimiyle ilgili tez ve makalelerin içeriksel eğilimleri belirlenecek ve akademik çalışmaların sonuç ve önerilerinin alana katkısı, eğitimci görüşlerine sunularak değerlendirilecektir.

III. BÖLÜM

3. Yöntem

3.1. Desen

Bu tez, viyolonsel eğitiminde yapılan araştırmalara ilişkin var olan durumu betimlerken; bir taraftan da bu araştırmaların sonuç ve önerilerinin alana katkısı ve uygulanabilirliği üzerine uzman kişilerle yapılan derinlemesine bir tartışmanın sonuçlarını sunmayı amaçlamaktadır. Bu çerçevede tez bir durum çalışmasıdır. Durum çalışmaları bir olgu ya da durumla ilgili ayrıntıları tanımlamak, buna ilişkin olası açıklamalar geliştirmek ve değerlendirmek amacıyla kullanılan bir yöntemdir.

Bu kapsamda tez, iki aşamada ve iki nitel veri toplama tekniği ile yürütülmüştür.

1) Viyolonsel eğitimiyle ilgili tezlerin ve makalelerin doküman incelemesi tekniğiyle analiz edilmesi.

2) Bu tez ve makalelerin sunduğu sonuç ve önerilerin alana katkısına-uygulanabilirliğine ilişkin uzman görüşlerinin yapılandırılmış görüşme tekniğiyle elde edilmesi ve analizi.

3.2. Evren ve Örneklem

Çalışmanın birinci aşaması için gerekli olan ve Türkiye’de yapılan viyolonsel eğitimiyle ilgili araştırmalar evreni oluşturmaktadır. Bu araştırmalardan müzik eğitimi anabilim dallarında yürütülen lisansüstü tezler ile eğitim fakültesi dergilerinde yayımlanan makaleler seçilerek, amaçlı örnekleme yoluyla örneklem oluşturulmuştur. Bu kapsamda YÖK Ulusal Tez Merkezi’nde bulunan ve erişime izin verilen tüm tezler (n:42) çalışmaya dahil edilmiştir. Eğitim fakültesi dergilerinde yayımlanan makalelerden ise viyolonsel eğitimiyle ilgili 10 araştırmaya ulaşılabilmektedir. Araştırmalar 1992-2015 yılları arasındaki bir süreci kapsamaktadır. (Teze alınan araştırmaların ayrıntılı listesi için bkz.

Ek 3) Viyolonsel eğitimi ile ilgili 2 tez, erişimi yazarlar tarafından kısıtlandığından araştırmaya dahil edilememiş, bunun dışında yazarı tarafından kısıtlanmayan tüm tezler araştırma kapsamına alınmıştır.

Özetle teze dahil edilen araştırmaların dağılımı aşağıdaki tabloda görülebilir:

Tablo 3.1. Araştırmaların sayısal dağılımı

Araştırma düzeyi	n
Yüksek Lisans	30
Doktora	12
Makale	10
Toplam	52

Çalışmanın ikinci aşamasında viyolonsel eğitimiyle ilgili araştırmaların sonuç ve önerilerinin alana katkısı ve uygulanabilirliği üzerine uzman kişilerle görüşme yapılması planlanmıştır. Bu planlama çerçevesinde Tablo 3.2’de özellikleri görülen uzmanlarla görüşme yapılmıştır.

Tablo 3.2. Görüşme yapılan katılımcıların özellikleri

Katılımcı	Cinsiyet	Unvan	Kurum	Deneyim (yıl)
1. katılımcı	Erkek	Öğr. Gör	Eğitim fakültesi	15
2. katılımcı	Erkek	Öğr. Gör	Eğitim fakültesi	15
3. katılımcı	Kadın	Doç. Dr.	Eğitim fakültesi	20
4. katılımcı	Erkek	Yrd. Doç. Dr.	Eğitim fakültesi	26
5. katılımcı	Erkek	Yrd. Doç. Dr.	Eğitim fakültesi	19
6. katılımcı	Erkek	Okutman	Güzel sanatlar fakültesi	8
7. katılımcı	Kadın	Yrd. Doç. Dr.	Eğitim fakültesi	16
8. katılımcı	Erkek	Yrd. Doç. Dr.	Eğitim fakültesi	25
9. katılımcı	Kadın	-	Eğitim fakültesi	5
10. katılımcı	Erkek	Okutman	Eğitim fakültesi	11

3.3. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Çalışmanın iki ayrı bölümünde, farklı çözümleme yöntemleri kullanılmıştır. İlk aşamada içerik çözümlemesi, ikinci aşamada ise betimsel çözümleme yapılmıştır.

İlk aşamada içerik çözümlemesi yöntemlerinden kategorisel çözümleme kullanılmıştır. İçerik çözümlemesi, araştırma nesnesinin önce birimlere bölünmesi, ardından bu birimlerin önceden saptanmış ölçütlere göre ulamlar halinde gruplandırılmasıdır (Tavşancıl ve Aslan, 2001, 90).

Süreç şu şekilde gelişmiştir: Araştırma veritabanı üzerinde yapılan bir ön inceleme sırasında belirli kategorilerin ortaya çıktığı gözlenmiştir. Sonraki aşamada bu kategoriler tanımlanmış ve hangi araştırmanın hangi kategoriye gireceği kararlaştırılmıştır. Son olarak tüm araştırmalar, bu kategoriler bağlamında sınıflandırılmıştır. İlgili kategoriler aşağıda örneklenerek açıklanmıştır.

3.3.1. Doküman İncelemesi ve İçerik çözümlemesi

Tezde doküman incelemesi ile elde edilen veriler içerik çözümlemesi yöntemiyle çözümlenmiştir. Çözümlemede kullanılan ilk kategori, çalışma konularıdır. Çalışmalar konu bakımından 10 kategoriye ayrılmıştır. Bu kategorilerin ne tür araştırmaları içerdiği, aşağıda örneklerle gösterilmiştir:

i. *Uygulama-raporlama*: Bir kurumda/ülkede/bölgede viyolonsel eğitimi uygulamalarını betimleyen araştırmalar. Bu tür çalışmalar da kendi içinde “genel”, “teknik”, “program” ve “materyal” olarak sınıflandırılmıştır.

ÖRNEK: *Türkiye’deki Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Viyolonsel Eğitimi (Genel Durum)*

ii. *Materyal (araç) değerlendirme*: Öğretim materyallerini çeşitli değişkenler açısından değerlendiren araştırmalar.

ÖRNEK: *Viyolonsel Eğitiminde Kullanılan Etüt Kitaplarının Analizi (Grutzmacher Op-38 1. Defter Etüt Kitabı Örneği)*

iii. *Materyal önerisi*: Var olan bir materyalin viyolonsel eğitimine uyarlanmasını öneren araştırmalar.

ÖRNEK: *Zeybek Müziklerinin Viyolonsel Eğitiminde Kullanılabilirliği ve Viyolonsel Eğitimine Uyarlanması*

iv. *Materyal (araç) geliştirme:* Viyolonsel eğitimi hedefleyerek materyal geliştiren çalışmalar.

ÖRNEK: *Makamsal Viyolonsel Öğretim Yöntemine Sistemik Bir Yaklaşım*

v. *Program değerlendirme:* Viyolonsel eğitimiyle ilgili programları çeşitli değişkenler açısından değerlendiren araştırmalar.

ÖRNEK: *Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında Uygulanabilecek Viyolonsel Müfredatının İncelenmesi*

vi. *Program önerisi:* Viyolonsel eğitimi hedefleyen program önerileri.

ÖRNEK: *Viyolonsel Öğretiminde İlk Bir Yılda Uygulanacak Program Taslak Önerisi*

vii. *Çalgı tekniği:* Viyolonsel çalma tekniklerini ele alan araştırmalar.

ÖRNEK: *Viyolonselde Çift Telde Çalma Tekniğinin Analizi ve Çalışma Şekilleri*

viii. *Yöntem, teknik ve model önerisi:* Viyolonsel eğitimi için öğretim yöntemi, tekniği ya da modeli öneren araştırmalar.

ÖRNEK: *Dizgeli Öğretim Modelinin Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde Yapılan Viyolonsel Dersinde Öğrenci Başarısına Etkisi*

ix. *Ölçek önerisi:* Viyolonsel eğitiminde performansı ölçmeye ve değerlendirmeye yönelik ölçek öneren araştırmalar.

ÖRNEK: *Viyolonsel Öğretiminde Performansı Değerlendirmeye Yönelik Hazırlanan Dereceli Puanlama Anahtarının (Rubrik) Sınanması ve Değerlendirilmesi*

x. *Alan yazını değerlendirmesi:* Viyolonsel eğitimi alanında akademik çalışmaların (tezler, makaleler vb.) dökümünün yapıldığı araştırmalar.

ÖRNEK: *Türkiye'de Viyolonsel Alanında Yapılmış Yüksek Lisans, Doktora ve Sanatta Yeterlilik Tezleri*

Teze dahil edilen araştırmalar, ikinci olarak *desenleri* bakımından “derleme”, “betimsel”, “deneysel” ve “tasarım-geliştirme” araştırmaları olarak sınıflandırılmıştır. Son olarak da *hedef kitle* bakımından “ilköğretim”, “lise”, “lisans”, “lisansüstü” ve “genel” olarak kategorize edilmiştir.

3.3.2. Görüşmeler ve Betimsel Çözümleme

Araştırmanın ikinci aşamasında eğitim fakültelerinde viyolonsel eğitime dair çalışılan tezlerin ayrıntılı incelemesi yapılmıştır. İnceleme sonucunda yapılan araştırmaları temsil edebilecek sonuç ve önerilerden bir seçki oluşturulup görüşme sorusu olarak biçimlendirilmiştir. Daha sonra bu temsili sonuç ve önerilerin alana katkısı ve uygulanabilirliği üzerine uzman kişilerle görüşme yapılmıştır.

Görüşme, belli bir konu hakkında ilgili kişi(ler) hakkında bilgi toplamak amacıyla en az iki kişi arasında sözlü olarak yürütölen bir iletişim sürecidir (Aktaş Cansız, 2016, 339). Yapılandırılmış ve yarı yapılandırılmış görüşmelerde, görüşme yapılan bireylerden araştırmanın amacı çerçevesinde bilgiler elde etmek amacıyla birtakım soruların yer aldığı görüş formu kullanılmakta ve bu formlar aracılığı ile elde edilen bilgiler arasındaki benzerlik ve farklılıklar saptanarak karşılaştırılabilmektedir. Bu türden görüşmeler, araştırmacının zihnindeki belli bir hipotezi test etmek için veri elde etme sürecinde oldukça kullanılıştır (Aktaş Cansız, 2016, 344). Bu tezde görüşmeler, araştırmacı tarafından geliştirilen yapılandırılmış görüşme formu ile yapılmıştır (Bkz. Ek 2).

Sorular ise şu şekilde yapılandırılmıştır: Tezler konuları bakımından 10 kategoriye ayrılmıştır. Metot incelemeleri üzerine 12 çalışma yapılmış olup ilk soru 6 çalışmanın ortak sonucu olarak yöneltölmüştir. 2. olarak Türk Müziği türlerinin viyolonsel eğitiminde kullanılabilirliği üzerine yöneltölen soru, yapılan 6 çalışmanın ortak sonucu niteliğindedir. Çağdaş Türk Bestecilerinin viyolonsel eserlerinin müzik eğitimi anabilim dallarındaki viyolonsel eğitiminde kullanımına ilişkin yöneltölen soru 2 araştırmanın ortak sonucudur. Viyolonsel eğitiminde eşlikli çalışma üzerine yöneltölen soru da 2 araştırmanın ortak sonucuyken zeybek müziklerinin viyolonsel eğitiminde kullanılabilirliği, viyolonsel öğretiminde performans değerlendirme araçlarının kullanımı ve dramatizasyon tekniğinin viyolonsel eğitiminde kullanımı üzerine yöneltölen sorular sonuçları ve sundukları öneriler bakımından ilgi çekici bulunduğu ve alana katkı

sağlayacak nitelikte olduğu için birer araştırmanın sonucu olarak eğitimcilere soru şeklinde yöneltilmiştir.

Görüşmelerden elde edilen veriler için betimsel çözümleme kullanılmıştır. Betimsel çözümlemede veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, gözlem ve görüşme süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak da sunulabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2006, 224). Süreçte alınan cevaplar ses kayıt cihazına kaydedilmiş, görüşme sonrasında yazıya dökülerek analiz edilmiştir. Yazıya dökülen görüşmeler, eğitimcilere mail yoluyla gönderilmiş ve onayları istenmiştir.

Çözümlemede temalar oluşturulurken görüşme sürecinde kullanılan sorular dikkate alınmış; raporlaştırma da bu çerçevede yapılmıştır. (Bkz. Bulgular 4.3.)

Betimsel çözümlemede güvenilirliğin sağlanması açısından, görüşmeler iki ayrı araştırmacı tarafından farklı zamanlarda çözümlenmiş; daha sonra bir araya gelinerek ortak bir değerlendirme yapılmıştır. Son olarak çözümlemenin son biçimi, üçüncü araştırmacı tarafından gözden geçirilmiştir.

IV. BÖLÜM

4. Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde Türkiye’de viyolonsel eğitimiyle ilgili yapılan araştırmaların çeşitli yönlerden incelenmesinin sonucunda ortaya çıkan sayısal bulgulara ve bu araştırmaların ulaştığı sonuçların-sunduğu önerilerin alana katkısı ve uygulanabilirliğine ilişkin eğitimci görüşlerinden elde edilen nitel bulgulara yer verilecektir. Bu bağlamda, bölümlendirme şu şekilde yapılacaktır:

- ✓ Viyolonsel eğitimiyle ilgili araştırmalara ilişkin sayısal bulgular
- ✓ Viyolonsel eğitimiyle ilgili araştırmaların ulaştığı sonuç ve önerilerden oluşturulan temsili seçki
- ✓ Viyolonsel eğitimiyle ilgili araştırmaların ulaştığı sonuç ve önerilerin alana katkısına ve uygulanabilirliğine ilişkin nitel bulgular

4.1. Viyolonsel Eğitimiyle İlgili Araştırmalara İlişkin Sayısal Bulgular

Tezin kapsamına alınan araştırmaların türlerine göre dağılımı aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

Tablo 4.1 Araştırmaların eğitim düzeyine ait sayısal dağılımları

Araştırma düzlemi	n
Yüksek Lisans	30
Doktora	12
Makale	10
Toplam	52

Araştırmaların türlerine göre dağılımlarına bakıldığında; viyolonsel eğitimi ile ilgili 30 tez ile en fazla yüksek lisans derecesinde çalışıldığı görülmektedir. Bunu 12 tez ile doktora derecesi izlerken konu ile ilgili 10 makale yazıldığı belirlenmiştir.

Araştırmaların yıllara göre dağılımları ise aşağıdaki gibidir:

Tablo 4.2. Araştırmaların yıllara göre dağılımı

Yıllar	Yüksek Lisans	Doktora	Makale
1992	2	-	
1996	-	1	
1997	1	-	
1998	-	1	
1999	2	-	
2001	3	1	
2002	2	-	
2003	2	-	1
2005	2	-	
2006	5	-	
2007	-	1	
2009	4	-	2
2010	1	4	1
2011	2	1	2
2012	2	1	1
2013	1	-	2
2014	1	2	
2015			1
Toplam	30	12	10

Araştırmaların yıllarına göre dağılımına bakıldığında viyolonsel eğitimi ile ilgili ilk çalışmaların yüksek lisans tezi olarak 1992 yılında yapıldığı görülmektedir. Yüksek

lisans derecesinde en fazla çalışma 5 tez ile 2006 yılında yapılmıştır. Doktora tezi olarak ilk çalışma 1996 yılında yapılmış olup en fazla çalışıldığı yıl 4 tez ile 2010 yılı olmuştur.

Makalelere bakıldığında ise bu tür araştırmaların 2003-2015 yılları arasında yayınlandığı, 2009, 2011 ve 2013 yıllarında 2 araştırma ile diğer yıllara göre daha fazla çalışma yapıldığı görülmektedir.

Araştırmaların konularına göre gösterdiği eğilimi gösterir tablo ise aşağıdadır:

Tablo 4.3. Araştırmaların konularına göre dağılımları

Kategori	Yüksek Lisans	Doktora	Makale	Toplam
Materyal (araç) değerlendirme	9	1	2	12
Materyal (araç) geliştirme	-	2	-	2
Materyal (araç) önerisi	4	1	2	7
Ölçek önerisi	-	1	-	1
Yöntem, teknik ve model önerisi	2	2	-	4
Program önerisi	-	1	1	2
Program değerlendirme	-	2	1	3
Çalgı tekniği	1	1	1	3
Alan yazını değerlendirmesi	-	-	1	1
Uygulama-raporlama (teknik)	4	-	1	5
Uygulama-raporlama (genel)	5	1	-	6
Uygulama-raporlama (materyal)	3	-	-	3
Uygulama-raporlama (program)	2	-	1	3
Toplam	30	12	10	52

Lisansüstü çalışmaların konularına göre dağılımlarına bakıldığında yüksek lisans derecesinde üzerinde en fazla çalışılan konuların materyal (araç) değerlendirme, uygulama-raporlama (genel) kategorileri olduğu, onu sırasıyla materyal önerisi konulu araştırmalar ve uygulama-raporlama (teknik) içerikli çalışmaların izlediği görülmektedir. Doktora derecesinde materyal geliştirme, yöntem-teknik ve model önerisi ve program değerlendirme kategorilerinin üzerinde daha çok çalışıldığı, alan yazını değerlendirmesi,

uygulama-raporlama (teknik-materyal-program) konuları üzerine çalışma yapılmadığı gözlemlenmiştir.

Makalelerin konularına göre dağılımlarına bakıldığında ise materyal (araç) değerlendirme ve materyal önerisi içerikli çalışmaların diğerlerine göre daha fazla ve eşit sayıda çalışıldığı görülmektedir. Materyal (araç) geliştirme, ölçek önerisi, yöntem teknik ve model önerisi, uygulama-raporlama (genel-materyal) içerikli konularda çalışma yapılmadığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Tezlerin ve makalelerin araştırma desenine göre dağılımında ortaya çıkan tablo aşağıda sunulmuştur:

Tablo 4.4. Tezlerin ve makalelerin araştırma desenine göre dağılımı

Araştırma Deseni	Yüksek lisans	Doktora	Makale	Toplam
Betimsel	24	4	5	33
Deneysel	1	6	1	8
Derleme	2	-	2	4
Tasarım	3	2	2	7
Toplam	30	12	10	52

Araştırmaların desenlerine göre dağılımlarına bakıldığında betimsel deseninin en fazla yüksek lisans derecesinde tercih edildiği, deneysel desenin doktora seviyesinde kullanılma oranının daha yüksek olduğu görülmektedir. Makalelerin desenlerine göre dağılımlarına bakıldığında en fazla betimsel desenin kullanıldığı, bir tane deneysel desen içerikli araştırma olduğu, derleme ve tasarım türlerinde eşit sayıda çalışma yapıldığı görülmektedir.

Araştırmaların hangi eğitim düzeyini hedeflediği de bir diğer önemli konudur. Buna ilişkin dağılım Tablo 4.5’te görülebilir:

Tablo 4.5. Araştırmaların hedeflenen eğitim düzeylerine göre dağılımı

Hedeflenen eğitim düzeyi	Yüksek Lisans	Doktora	Makale	Toplam
İlköğretim	1	-	-	1
Lise (AGSL)	6	2	2	10
Lisans	15	10	4	29
Lise-Lisans	4	-	1	5
Lisansüstü	2	-	-	2
Genel	2	-	3	5
Toplam	30	12	10	52

Araştırmaların hedeflenen eğitim düzeylerine göre dağılımlarına bakıldığında 29 çalışma ile en fazla lisans düzeyinde araştırma yapıldığı görülmektedir. Onu 10 çalışma ile lise, 5 çalışma ile lise-lisans, 2 çalışma ile lisansüstü, 1 çalışma ile ilköğretim düzeyi izlemektedir. Toplumun genel olarak hedeflendiği araştırma sayısı ise 5’tir.

Yapılan araştırmalara bakıldığında eğitim fakülteleri kapsamında viyolonsel eğitime dair 1992’den 2015 yılında kadar toplamda 52 çalışma yapılmış olduğu belirlenmiştir. Eğitim fakülteleri kapsamında viyolonsel eğitimi ile ilgili olarak lisansüstü ilk çalışmalar 1992 yılında Gazi Üniversitesi ve Marmara Üniversitesinde Fen Bilimleri Enstitüsünde yüksek lisans derecesinde çalışılmıştır. 1992’den günümüze kadar viyolonsel eğitimi ile ilgili yüksek lisans seviyesinde 30, doktora seviyesinde ise 12 çalışmaya rastlanmıştır. Konu ile ilişkili yayımlanmış 10 makaleye ulaşılmıştır. Lisansüstü alanda yazılan 42 tezin 19’u Gazi Üniversitesinde çalışılmıştır. Onu 8 çalışma ile Dokuz Eylül Üniversitesi izlemektedir. Tezlerin 27’si eğitim bilimleri enstitüsünde yapılmıştır. Araştırmaların konularına göre dağılımlarında yığılma 12 çalışma ile materyal (araç) değerlendirme kategorisinde olmuş, onu 7 çalışma ile materyal önerisi kategorisi izlemiştir. Desen dağılımlarında 33 çalışmada betimsel, 8 çalışmada deneysel, 7 çalışmada tasarım, 4 çalışmada ise derlemenin tercih edildiği görülmüştür. Betimsel

desenin yüksek lisans, deneysel desenin ise daha çok doktora derecesinde çalışılmış olduğu gözlenmiştir. Araştırmaların en çok lisans düzeyinde yürütüldüğü, bunu lise düzeyinin izlediği belirlenmiştir.

Yirmi üç yıllık süreç içerisinde eğitim fakültelerinde viyolonsel eğitimi ile ilgili olarak çalışılan tezlerin ve yayımlanan makalelerin belirli konularda yığılma gösterdiği; yeni uygulamalar ve yaklaşımların, durum betimlemelerine oranla çok daha az yer bulduğu dikkat çekmektedir. Ayrıca araştırmaların temel eğitim düzeyini ve halk eğitimini hedeflemiyor olması; müzik eğitiminin temel katmanlarının göz ardı edildiğine ilişkin bir soru işaretini akla getirmektedir. Diğer yandan söz konusu çalgı eğitimi olduğunda, uygulamaya dönük ve(ya) yeni yöntem, teknik, yaklaşımları içeren araştırmalar beklenmektedir. Fakat araştırmalar, bunun tersine bir görünüm sergilemektedir. Bu durum, alan yazınına kuşbakışı bakıp eksikliklerin ve boşlukların belirlenmesini; hangi tür çalışmaların alanyazınına daha çok katkı sunacağı sorusunu belirginleştirmektedir.

4.2. Viyolonsel Eğitimiyle İlgili Araştırmaların Ulaştığı Sonuç ve Önerilerden Oluşturulan Temsili Seçki

Viyolonsel eğitimiyle ilgili araştırmaların ulaştığı sonuç ve sunduğu öneriler genel olarak değerlendirildiğinde bunların yedi alt başlıkta toplanabileceği görülmüştür. Bunlar aşağıda özetlenmiştir:

1. Pek çok araştırmada Türkiye’de Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında viyolonsel eğitiminde en çok kullanılan başlangıç metotlarının analizi yapılmış ve Friedrich Dotzauer (Violincello Method Volume 1) Sebastian Lee (Praktische Violincello Schule Op.30-112 Melodische Etuden Für Violincelli)ve Joseph Werner (Praktische Violincello Schule) en çok tercih edilen metotlar olarak ortaya çıkmıştır.

Ayrıca metot inceleme içerikli çalışmalarda en fazla D. Popper Op.73 numaralı metot, Otokar Sevcik Op.2.5 numaralı etüt, Dotzauer viyolonsel metodu 1.kitap, S. Lee Op.31, sağ ve sol el teknik becerileri, entonasyon, müzikal dinamikler açısından incelenmiştir.

2. Araştırmalarda, Eğitim Fakóltesi Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında viyolonsel eğitiminde geleneksel Türk müziğine yeterince yer verilmediği sonucu çıkmıştır. Araştırmacılar bunun için farklı öneriler getirip geleneksel Türk müziğinin eğitimine daha fazla ağırlık verilmesi gerektiği görüşünde birleşmişlerdir.
3. Zeybek müziklerinin viyolonsel eğitiminde kullanılabilirliği ve viyolonsel eğitimine uyarlanması ile ilgili yapılan bir araştırmada; viyolonsel eğitiminde zeybek müziklerine yeterince yer verilmediği belirtilmiştir. Tampere ses sistemine uygun zeybek müziklerinin viyolonsele uyarlanmasının yanı sıra mikrotonal aralığa sahip zeybek müziklerinin de evrensel viyolonsel öğretim metotlarıyla paralellik gösterecek şekilde düzenlenerek uygulanabileceği sonucuna ulaşılmıştır.
4. Çağdaş Türk bestecilerinin viyolonsel eserlerinin Eğitim Fakólterleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında lisans programı ve uygulamalarındaki yeriyle ilgili yapılan araştırmada öğretim elemanlarının sırasıyla *Barok*, *Klasik*, *Romantik* ve *Rönesans* dönemlerine ait eserleri çalmayı tercih ettikleri, anlama ve yorumlama açısından seslendirilmesi güç olarak nitelenen Çağdaş dönem eserlerine yer vermedikleri sonucu çıkmıştır.
5. Yaylı çalgı çalışma sürecinde eşlikli çalışmanın önemi ile ilgili yapılan araştırmalarda, eşlikli çalmanın öğrencinin entonasyon sorunlarını gidermede yardımcı olabileceği bir sistem olarak görölmüştür. Çıkan sonuçta, eşlikli çalma sürecinde viyolonsel öğrencilerinin çalıştıkları eserleri çalarken gerçekleştirdikleri entonasyon hatalarında azalma görölmüş, öğrencilerin çalgı çalışma süreçlerini daha zevkli, daha verimli hale getirdiği belirlenmiştir. Bu nedenle viyolonsel eğitiminde eşlikli çalmaya daha çok yer verilebileceği önerilmektedir.
6. Viyolonsel öğretiminde performansı değerlendirmeye yönelik hazırlanan dereceli puanlama anahtarının (rubrik) sınanması ve değerlendirilmesine yönelik bir çalışmada, final sınavı ölçme-değerlendirme yöntem ve araçlarının geçerlik ve güvenilirlik bakımından yetersiz olduğu, geliştirilen viyolonsel dereceli puanlama anahtarının fiziksel-teknik ve müzikal beceriler olmak üzere üç boyuttan oluştuğu, geçerli ve güvenilir ölçüm yaptığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu nedenle nesnelliği

sağlayabilmesi açısından ve Türkiye genelinde tüm Müzik Eğitimi Anabilim Dallarına değerlendirme bir çerçeve sunabileceğinden; ortak bir dereceli puanlama anahtarının kullanılması önerilmiştir.

7. İlköğretimde müzikli dramatizasyon destekli viyolonsel eğitimine yönelik bir model önerisi sunulan araştırmada; viyolonsel konçertolarının uygun görülen bölümlerinin ana temaları, çalma kolaylığı sağlaması açısından transpoze edilmiş ve dramatize edilmek üzere öyküler oluşturulmuştur. Bu ürün, viyolonsel eğitiminde kullanılmak üzere önerilmiştir. Ayrıca ilköğretimde müzikli dramatizasyon destekli viyolonsel eğitiminde uygulanabilecek çalışmalar olarak öykü tamamlama, define haritası, öykü oluşturma, yap-boz oyunu, kasap Dvorak, mutluluk ülkesi, üzgün gökyüzü, Haydn ve sihirli balıklar, küçük Mela, şiir oluşturma etkinliklerine yer verilmiştir.

Viyolonsel eğitimiyle ilgili tezler ve makaleler incelendiğinde, öne çıkan ve alan yazını temsil edeceği düşünülen sonuç ve öneriler yukarıda özetlenmiştir. Bu sonuç ve önerilerin alana katkısı ve uygulanabilirliği bu tezin temel sorunsalıdır. Bu çerçevede yukarıda sıralanan sonuç ve önerilerin alana katkısı ve uygulanabilirliği viyolonsel eğitimcilerine sorulduğunda aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır. (Bkz. 4.3.)

4.3. Viyolonsel Eğitimiyle İlgili Araştırmaların Ulaştığı Sonuç ve Önerilerin Alana Katkısına ve Uygulanabilirliğine İlişkin Eğitimci Görüşlerinden Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde viyolonsel eğitimiyle ilgili araştırmaların ulaştığı sonuçların ve önerilerin alana katkısı ve uygulanabilirliğiyle ilgili eğitimci görüşlerinin analizinden elde edilen nitel bulgular yer almaktadır.

4.3.1. Metot inceleme türündeki çalışmaların sonuçlarının alana katkısı ve uygulanabilirliği

Bu tezde, incelenen 52 araştırmanın 12'si metot inceleme içeriklidir. Oran olarak veri tabanının yaklaşık olarak %6.24'üne işaret eden bu araştırmalar, materyal değerlendirme niteliğindedir. Dolayısıyla araştırmaların içinde niceliksel olarak büyük bir yer tutan metot inceleme çalışmalarının alana katkısı ve bu çalışmaların sonuçlarının

uygulanabilirliği önemli bir sorunsal olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda viyolonsel eğitimcilerine metot inceleme türündeki çalışmaların alana katkısı olup olmadığı ve uygulanabilirliği sorulmuştur. Alınan yanıtlar değerlendirildiğinde, öncelikle görüşülen tüm eğitimcilerin bu çalışmalarda “en sık kullanılan metotlar” olarak belirtilen metotları bildikleri, tanıdıkları ve kullandıkları görülmüştür. Aynı şekilde çoğu eğitimci bu tür çalışmaların birbirini tekrar ettiğini ve yenilik getirmediğini vurgulamıştır. Fakat yine de bu çalışmaların çalgı eğitimine yeni başlayan eğitimcilere rehber olabileceğini ve metot seçerken onlara zaman kazandıracağını da belirtmişlerdir. Bu görüşler, tematik olarak kategorize edildiğinde sayısal olarak şu sonuçlar elde edilmektedir:

Tablo 4.6. Metot inceleme türündeki çalışmaların sonuçlarının alana katkısı ve uygulanabilirliği

<i>Temalar</i>	<i>N</i>
Yenilik içermeme; birbirini tekrar etme	5
Yeni eğitimcilere rehberlik etme	5

Görüldüğü gibi bu konuyla ilgili görüşme yapılan eğitimcilerin yarısının bu tür çalışmaların birbirini tekrar eden ve yenilik içermeyen çalışmalar olduğu; dolayısıyla alana katkı sağlamadığı görüşünde oldukları anlaşılmıştır. 4. katılımcının görüşleri bu yöndeki diğer görüşleri de temsil eder niteliktedir:

“Alana katkı sağlayacak farklı metotlar, yeni çalışmalar varsa onları araştırmanın faydası elbette var. Ancak yıllar boyunca kullanılan metotların tekrardan araştırılıp, bunlar geçerli-güvenilirdir demenin anlamı yok. Eğer dünya literatüründe, yeni yaklaşımlar, deneysel çalışmalar sonucunda elde edilmiş yeni çalışmalar varsa, bunlar üzerine bir çalışma yapılıyorsa elbette ki bunları değerlendirmek lazım. Onun dışında bu sorular artık güncelliğini kaybetti.”

Görüşme yapılan eğitimcilerin diğer yarısının ise bu çalışmaların alana katkı sağladığı, metotları tanıtmaya yardımcı olduğu ve yol gösterici nitelikte olduğu görüşünü savundukları görülmektedir. 3. katılımcının görüşü bu bakış açısına ışık tutar niteliktedir:

“Bence gerçekten büyük katkı sağlar, bir kere bu alanda çalışan kişilerin referans olması açısından benim için çok önemli. Tanımadığım bir metodun incelenmiş olması ve tanıtılması benim için bir avantaj olur çünkü Türkiye’de kaynağa ulaşmak çok zor. Ben yurtdışına her gidişimde kitap satın almaya çalıştım ancak herkes bu imkâna sahip olamayabilir. Metotları bu kadar uğraşmadan, yapılan araştırmalar sonucu bulmuş olsaydım bakış açım daha farklı olurdu, daha genele bakabilirdim. Bu tarz araştırmalar önemlidir ve alana çok olumlu katkı sağlar.”

Bu görüşler değerlendirildiğinde, materyal değerlendirme içerikli çalışmaların alana katkı sağlaması için daha önce yapılmış olan araştırmaların iyi analiz edilmesi ve yapılacak olan çalışmalarda tekrara düşülmemesi gerektiği anlaşılmaktadır. Bu açıdan herkes tarafından bilinen ve kullanılan metotlar dışında daha farklı ve yeni yaklaşımları içeren metotlar üzerine araştırma yapılmasının alana daha fazla katkı sağlayacağı söylenebilir.

4.3.2. Türk müziği türlerinin viyolonsel eğitiminde kullanılabilirliği

4.3.2.1. Geleneksel Türk müziğinin viyolonsel eğitiminde kullanılabilirliği

Yapılan araştırmaların altı tanesi, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında yapılan viyolonsel eğitimi çalışmalarında geleneksel Türk müziğine yeterince yer verilmediği sonucuna ulaşmış; bunun için bu müzik türüne viyolonsel eğitiminde daha fazla ağırlık verilmesi gerektiğini ileri sürmüşlerdir. Eğitimciler bu sonucun ve önerinin alana katkısı ve uygulanabilirliği sorulduğunda şu bulgulara ulaşmıştır:

Görüşme yapılan eğitimcilerin tamamı viyolonsel eğitiminde geleneksel Türk müziğine yer verilmediğini doğrulamışlardır. Bunun en önemli nedeninin ise kaynak eksikliği olduğunu belirtmişlerdir. Fakat çoğu eğitimci kaynak eksikliğinin bir neden değil, aslında bir sonuç olduğuna dolaylı olarak vurgu yapmıştır. Çünkü geleneksel Türk müziği viyolonsel eğitiminde etkin bir biçimde kullanılmaya uygun değildir. Bu durumu şu gerekçelere dayandırmışlardır:

- Geleneksel Türk müziği kolaydan zora, basitten karmaşığa bir aşamalılık gösterecek bir tekniğe ve yapıya sahip değildir.
- Doğal yapısı çok sesliliğe uygun değildir.
- Kullanılan bütün teknikleri kapsamayabilir.

Bu ve benzeri gerekçeler viyolonsel eğitiminde kullanılabilecek geleneksel Türk müziği metotlarının çoğalmasını engellemektedir. Bu konuda dokuzuncu katılımcı şunları söylemektedir: *“Viyolonsel eğitime katkı sağlamaz. Türk müziği ya da klasik batı müziği fark etmez, önemli olan şey viyolonselin çalınabilirliğidir. Ulaşmaya çalıştığımız amaç budur. Viyolonsel öğretimi ile bir müzik eğitimi konuşacak olursak, salt olarak amacımız viyolonsel öğretmek değil, viyolonseli kullanarak bir müzik eğitimi sağlamak. Bu noktada birçok yerdeki öğrenciye ulaşmak açısından Türk müziğine yer verilmeli ama bu viyolonselde daha etkin olmak anlamına gelmez.”*

Eğitimciler, geleneksel Türk müziğinin yukarıda bahsi geçen gerekçelerle viyolonsel eğitiminde kullanılmaya uygun olmadığını belirtirlerken; bir yandan da öğrencilerin kendi kültürlerine ait müzikleri kullanmalarının eğitim süreçlerinde onlara olumlu (motivasyon sağlama, tanınma olma vb.) katkıları olacağı konusunda hemfikirdirler. Ancak öğrenciyi diğer teknik konulardan eksik bırakmadan kararında yer verilmesi, eserlerin belli bir kalitede, belli bir seviyede yazılmış olması ve mutlaka alanında uzman kişiler tarafından üretilmesi gerektiği konularında düşüncelerini belirtmişlerdir.

Eğitimcilerin bu konudaki önemli yönlendirmelerinden birisi de geleneksel Türk müziğinden ziyade Türk halk müziğinin bu çalgıya daha uygun olduğudur. Çoğu viyolonsel eğitimcisi bu konuyu özellikle vurgulamıştır.

Sonuç olarak yukarıda yer alan görüşler değerlendirildiğinde, geleneksel Türk müziğinin viyolonsel eğitiminde yer alması gerektiğini vurgulayan akademik araştırmaların sunduğu bu önerinin alana katkısının sınırlı olduğu ve uygulanabilir olmadığı ortaya çıkmaktadır.

4.3.2.2. Zeybek müziklerinin viyolonsel eğitiminde kullanılabilirliği

Zeybek müziklerinin viyolonsel eğitiminde kullanılabilirliği ve viyolonsel eğitime uyarlanması ile ilgili yapılan araştırmada; viyolonsel eğitiminde zeybek müziklerine yeterince yer verilmediği belirtilmiştir. Tampere ses sistemine uygun zeybek müziklerinin viyolonsele uyarlanmasının yanı sıra mikrotanal aralığa sahip zeybek müziklerinin de evrensel viyolonsel öğretim metotlarıyla paralellik gösterecek şekilde düzenlenerek uygulanabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu sonucun ve önerinin alana katkısı ve uygulanabilirliği sorulduğunda şu bulgulara ulaşılmıştır:

Eğitimcilerin tamamı viyolonsel eğitiminde zeybek müziklerine yer verilmediğini doğrulamışlardır. Burada da geleneksel Türk müziğinde olduğu gibi kaynak eksikliği sorunuyla karşılaşıldığı anlaşılmaktadır. Görüşmecilerden altı eğitimci kaynak yetersizliğine vurgu yapmıştır.

Görüşme yapılan eğitimcilerin çoğu zeybek müziğinin viyolonsel eğitiminde kullanılabilirliği ile ilgili olumlu görüş bildirmişlerdir. Özellikle yay tekniğine ve ritmik yapıya getireceği katkıyı ayrıca tampere sisteme uygun olması özelliklerini öne çıkarmışlardır. Üçüncü katılımcı bu durumu şöyle açıklamaktadır; *“Mutlaka katkısı olacaktır. Teknik olarak, özellikle stil olarak, yay hakimiyeti açısından oldukça önemlidir. Sadece zeybek değil diğer türler için de çalışmalar yapılırsa güzel olur.”*

Bu sorudan yola çıkarak eğitimciler yalnızca zeybek müziğinin değil uygun olan diğer Türk halk müziği türlerinin de (horon, uzun havalar, kırık havalar, ağıtlar v.b.) viyolonsel eğitime uyarlanıp kullanılabileceğini, bunun mutlaka zeybek müziği olması gerekmediğini ifade etmişlerdir. Türk müziği formlarını bilip Türk müziğini bir bütün olarak ele almak gerektiği, Türk halk müziği türlerinin doğru şekilde uyarlanması halinde alanda kullanılabileceği ve alana renk getireceği düşünceleri dile getirilmiştir.

Sonuç olarak eğitimcilerin görüşleri değerlendirildiğinde, Zeybek müziklerinin viyolonsel eğitiminde kullanılmasıyla ilgili araştırma önerisinin alana olumlu sonuçlar getireceği; yeterli kaynak sağlandığı takdirde bu türün yeni çalma şekilleri, yorumlama-teknik ve yöntemlerle öğrencileri müzikal açıdan daha da geliştireceği anlaşılmaktadır.

4.3.2.3. Çağdaş Türk eserlerinin viyolonsel eğitiminde kullanılabilirliği

Çağdaş Türk viyolonsel eserlerinin eğitim fakültelerindeki viyolonsel öğretimindeki yeri ile ilgili yapılan araştırmada öğretim elemanlarının sırasıyla ‘Barok, Klasik, Romantik ve Rönesans’ dönemlerine ait eserleri çalmayı tercih ettikleri, anlama ve yorumlama açısından seslendirilmesi güç olarak nitelenen Çağdaş dönem eserlerine yer vermedikleri sonucu çıkmıştır. Bu sonucun alana katkısı ve uygulanabilirliği sorulduğunda şu bulgulara ulaşılmıştır:

Eğitimciler, çağdaş Türk bestecilerine ait eserlerin anlama ve çalma açısından öğrencilere zor geldiği, teknik ve seviye olarak üst düzey eserler olduğu için kullanım oranının son derece düşük olduğu görüşünde birleşmişlerdir. Bu konuda altıncı katılımcı görüşünü şu şekilde dile getirmiştir: *“Oldukça karmaşık ve zor yapıda eserler olduğu ve sayı olarak kısıtlı olduğu için çok fazla kullanılamıyor. Bu yüzden eğitim fakültelerine uygun eserler değil.”*

Kullanılırsa olumlu-olumsuz nasıl katkı sağlayacağı sorulduğunda ise istisna birkaç öğrenci dışında eğitim fakültelerinde genel anlamda kullanılamayacağını, eserlerin solistlik düzeye gelmiş sanatçılara hitap ettiğini; ancak kullanılabilirse çok olumlu olacağını tekrar etmişlerdir. Fakat eğitimciler, burada eserlerin zor ve karmaşık olmasından farklı bir sorunla daha karşılaştıklarını belirtmektedirler. Bu da düzeye uygun eserlerin yer aldığı kaynak kitapların eksikliğidir. Bu nedenle eğitimciler, çağdaş Türk eserleri, her seviyeye uygun şekilde viyolonsele uyarlanırsa, besteciler eğitimde kullanılabilecek düzeyde eserler üretirler ise kullanılabileceğini, bestecilere viyolonsel eğitimine katkı sağlamaları açısından bir takım teşvikler verilebileceğini belirtmişlerdir.

Bir katılımcı kaynak eksikliğinin giderilmesi dışında başka öneriler de getirmektedir: *“Enstrüman eğitimi daha ciddiye alınabilir eğitim fakültelerinde, ders saatleri arttırılabilir, eşlikli çalmaya ilişkin dersler eklenebilir. O zaman çalgı düzeyleri ilerlediği için daha farklı müzikleri yapma konusunda öğrenciler istekli olabilir. Besteciler de bu ihtiyaca cevap verebilir.”*

Sonuç olarak eğitimcilerin görüşleri değerlendirildiğinde çağdaş Türk eserlerinin viyolonsel eğitiminde kullanılmadığıyla ilgili araştırma sonucunun alanda var olan ve

uygulamanın içindeki tüm eğitimcilerce bilinen ve kabul edilen bir duruma işaret ettiği görülmektedir. Bu araştırma, olan bir durumu betimlemiştir.

4.3.3. Viyolonsel çalışma sürecinde eşlikli çalışma

Yaylı çalgı çalışma sürecinde eşlikli çalışmanın önemi ile ilgili yapılan araştırmalarda, eşlikli çalmanın öğrencinin entonasyon sorunlarını gidermede yardımcı olabileceği bir sistem olarak görülmüştür. Çıkan sonuçta, eşlikli çalma sürecinde viyolonsel öğrencilerinin çalıştıkları eserleri çalarken gerçekleştirdikleri entonasyon hatalarında azalma görülmüş, öğrencilerin çalgı çalışma süreçlerini daha zevkli, daha verimli hale getirdiği belirlenmiştir.

Bu sonucun alana katkısı ve uygulanabilirliği sorulduğunda şu bulgulara ulaşılmıştır:

Öğretim elemanları eşlikli çalışmanın son derece önemli olduğunu belirtmişler, tekniği belli düzeyde oturmuş öğrenciler için, entonasyon-müzikalite başta olmak üzere birçok anlamda fayda sağlayacağı, solo olarak çalmanın eseri yarım bırakacağı, eserin ancak eşliği ile çalındığı zaman bir bütün olabileceği fikrinde birleşmişlerdir. Bununla birlikte bireysel çalışmanın öncelikli olduğuna vurgu yapan eğitimciler de vardır. Bu eğitimciler yukarıda da belirtildiği gibi belli davranışlar kazanıldıktan sonra eşlikli çalışmalara geçilebileceğini söylemişlerdir. Aksi halde sürecin karmaşık ve zor bir hal alabileceğini belirtmişlerdir.

Ayrıca eğitimcilerin görüşlerine göre eşlik yapacak piyanist sıkıntısı öne çıkmaktadır. Öğrencilerin dönem boyunca çalışacakları eşlikçileri olmaması eğitimcileri farklı arayışlara itmiş; gerek kendi enstrümanları, gerek piyano ile öğrencilerine mutlaka eşlik ettiklerini belirtmişlerdir.

Bu görüşler değerlendirildiğinde eşlikli çalmanın viyolonsel eğitiminde entonasyon, ritmik yapıyla ilgili sorunları azalttığı ve süreci verimli hale getirdiğiyle ilgili araştırma sonucunun alanda var olan ve uygulamanın içindeki tüm eğitimcilerce bilinen ve kabul edilen bir duruma işaret ettiği görülmektedir. Bu araştırma sonucunun eğitimcilerin farkında olduğu bir yöntemi doğruladığı anlaşılmaktadır.

4.3.4. Viyolonsel eğitiminde performans değerlendirme araçlarının kullanımı

Viyolonsel öğretiminde performansı değerlendirmeye yönelik hazırlanan dereceli puanlama anahtarının (rubrik) sınanması ve değerlendirilmesi adlı çalışmada; final sınavı ölçme-değerlendirme yöntem ve araçlarının geçerlik ve güvenirlik bakımından yetersiz olduğu; dereceli puanlama anahtarlarının ise daha geçerli ve güvenilir ölçüm yaptığı sonucuna ulaşılmıştır. Öneri olarak ise Türkiye genelinde tüm müzik öğretmenliği ders programları ve içerikleri ortak olduklarından; ölçme ve değerlendirme boyutunda da ortak bir karar almaları tavsiye edilmiştir.

Yukarıda söz edilen sonucun ve önerinin alana katkısı ve uygulanabilirliğine ilişkin şu bulgulara ulaşılmıştır:

Katılımcıların ortak dereceli puanlama anahtarı kullanımının yararları konusundaki ortak görüşü, bu tip değerlendirmenin geçerlik ve güvenirlik açısından ideal olduğu, fakat bunun teoride kaldığı ve uygulanabilirliğinin olmadığı yönündedir.

Katılımcıların bu tip değerlendirmede yararlı gördüğü yanlar, dereceli puanlama anahtarının bir standart sağlayacağı, eşitlik ve adalet getireceği, performans düzeyine bir çita oluşturacağıdır. Uygulanabilirliğini engelleyen durumlar ise bireysel farklılıklar, bölgesel farklılıklar ve kurumlar arası farklılıkların olmasıdır. Bu konuda altıncı görüşmeci şunlara dikkat çekmiştir:

“Uygulanması çok zor. Öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyeleri aynı değil, bölgesel farklılıklar devreye giriyor. Bu yüzden ortak paydada buluşmanın söz konusu olmayacağını düşünüyorum. Burada komisyon tarafından oluşturulan ortak rubrik kullanılabilir, belki hocaların rubriği kendi bölgesindeki öğrencilere göre belirlemesi daha adil olabilir.”

Bu konuda karşılaşılan sorunlara getirilecek çözüm önerisi, altıncı katılımcının da belirttiği gibi, komisyonlar tarafından oluşturulan puanlama anahtarlarının kullanılmasıdır. Yine de eğitimciler, sanatsal performans değerlendirmenin matematiksel bir ölçümle yapılamayacağını da eklemişlerdir.

Özetle ilgili araştırma sonucunun ve sunduğu önerinin teorik olarak ideali yansıttığı, ancak Türkiye bağlamında uygulanabilirliğinin olmadığı anlaşılmaktadır.

4.3.5. Dramatizasyon tekniğinin viyolonsel eğitiminde kullanımı

İlköğretimde müzikli dramatizasyon destekli viyolonsel eğitimine yönelik bir model önerisi sunan araştırmada; viyolonsel konçertolarının uygun görülen bölümlerinin ana temalarından örnekler oluşturulmuş, bazı temalar çalma kolaylığı sağlaması açısından transpoze edilmiştir. Etütlerle bağlantılı olarak dramatize edilmek üzere öyküler oluşturulmuştur. Bu öykülerin ve benzer dramatizasyon tekniklerinin viyolonsel eğitiminde kullanılması önerilmiştir.

Eğitimcilerin 8'i dramatizasyon destekli viyolonsel öğretim modelinin uygulanmasının olumlu olacağı görüşlerini dile getirirken iki eğitimci drama ile viyolonsel öğretiminin faydalı olmayacağını düşündüklerini belirtmişlerdir.

Beşinci görüşmeci konu ile ilgili düşüncesini, *“Temel müzik bilgilerini kavratmaktan bahsediliyorsa faydalı olabilir. Çalgıya ilişkin teknik bir konu öğretilmek isteniyorsa, drama ile değil yaparak-yaşayarak öğretilir. Bu yüzyıllardır böyle gitmiştir”* diyerek dile getirmiştir.

Araştırmanın alana sağlayacağı katkılar değerlendirildiğinde, en çok katkının öğretmen adaylarının mesleki yaşantılarında olacağı üzerine görüş birliğine vardıkları görülmüştür. Bu konudaki görüşlerden bazıları şöyledir:

“Öğrencilerin öğretme süreçleri açısından çok faydalı. Çünkü birçok öğrenci çalgı çalışmaya başladıktan sonra bu işin içinde kayboluyor ve nasıl başladığını unutuyor. Kendi öğrencisini de nasıl başlatacağını bilemiyor. Bu tarz bir uygulama faydalı olacaktır.” (Dokuzuncu görüşmeci)

“Müzik öğretmeni olduktan sonraki süreçte işlerine yarayabileceğini, kendi geliştirecekleri yöntemlere ışık tutabileceğini, bu açıdan uygulanabileceğini düşünüyorum.” (Onuncu görüşmeci)

“Öğrencinin öğretmenlik sürecine geçtiğinde öğretime nasıl başlayacağını, öğrenciye nasıl yaklaşacağını bilmesi, öğretim becerilerini güçlendirmesi açısından önemli.” (Yedinci görüşmeci)

Bu görüşlerden de anlaşılabacağı gibi dramatizasyon destekli viyolonsel eğitimi uygulamalarının başlangıç aşamasındaki öğrencilere ve küçük yaştaki çocuklara daha

uygun olduğu ortaya çıkmaktadır. İlgili araştırmanın da bu bağlamda alana katkı sağlayacağı söylenebilir.

V. BÖLÜM

5. Sonuç ve Değerlendirme

Viyolonsel eğitimiyle ilgili lisansüstü tezlerin ve makalelerin ulaştığı sonuçların ve sunduğu önerilerin alana katkısı ve uygulanabilirliğini konu eden bu araştırmanın ilk aşamasında, tezlerin ve makalelerin konu eğilimleri, araştırma desenleri, hedeflediği kitle gibi kategorilerde nasıl bir görünüm sergilediği ortaya koyulmuştur. Buradan elde edilen bulgular, şu sonuçlara işaret etmektedir:

- ✓ Yapılan araştırmalara bakıldığında -eğitim fakülteleri kapsamında- viyolonsel eğitime dair 1992'den 2015 yılında kadar toplamda 52 çalışma yapıldığı görülmüştür. Bu çalışmaların yalnızca viyolonsel eğitimiyle ilgili olduğu düşünüldüğünde; bu sayının müzik eğitimi çalışmaları içinde yeterli bir paydaya sahip olduğu söylenebilir.
- ✓ Araştırma kapsamındaki tez ve makalelerin konularına göre dağılımlarına bakıldığında, 12 çalışma ile *materyal değerlendirme* kategorisinde yoğunluk olduğu görülmüştür. Bunu 7 çalışma ile *materyal önerisi* (zeybek müziklerinin viyolonsel eğitiminde kullanımı vb.) izlemektedir. Veri tabanı incelendiğinde “bir kurumda/ülkede/bölgede viyolonsel eğitimi uygulamalarını betimleyen araştırmalar”a da sıkça rastlanmıştır. *Uygulama-raporlama* başlığı altında toplanan bu tür çalışmalardan en çok genel durumun betimlenmesini içeren araştırmalar (n:6) ile viyolonsel çalma tekniklerinin kullanımının raporlaştırıldığı araştırmalara (n:5) rastlanmıştır. Buradan anlaşılmaktadır ki, yirmi üç yıllık süreç içerisinde eğitim fakültelerinde viyolonsel eğitimi ile ilgili olarak çalışılan tezler ve yayımlanan makaleler belirli konular etrafında yığılma göstermektedir.

- ✓ Araştırmaların desenleri bakımından dağılımlarına bakıldığında ise 33 çalışmada betimsel, 8 çalışmada deneysel, 7 çalışmada tasarım araştırması olduğu belirlenmiştir. 4 çalışma ise derleme türündedir. Ayrıca betimsel *desenin yüksek lisans, deneysel desenin ise daha çok doktora derecesinde çalışılmış olduğu gözlenmiştir. Buradan bu alanda yapılan araştırmalarda yeni uygulamalar ve yaklaşımların, durum betimlemelerine oranla çok daha az yer bulduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu çalgı eğitimi olduğunda, uygulamaya dönük ve(ya) yeni yöntem, teknik, yaklaşımları içeren araştırmalar beklenmektedir. Fakat araştırmalar, bunun tersine bir görünüm sergilemektedir.
- ✓ Araştırmaların hedeflediği kitle bakımından dağılımında en büyük paydayı lisans eğitimi düzeyinin kapladığı (n:29), bunu lise (AGSL; n:10) düzeyinin takip ettiği görülmüştür. Araştırmaların temel eğitim düzeyini ve halk eğitimi çok az oranda hedeflemesi, müzik eğitiminin temel katmanlarının göz ardı edildiğine ilişkin bir soru işaretini akla getirmektedir. En ulaşılabilir olan lisans düzeyi öğrencileri ve AGSL öğrencileri, doğal olarak çoğu müzik eğitimi araştırmasının da katılımcıları olmaktadır.

Bu sonuçlar, alan yazınına kuşbakışı bakıp hangi tür çalışmaların alanyazınına daha çok katkı sunacağı sorusunu belirginleştirmiştir. Bu nedenle araştırmaların ulaştıkları sonuçlar ve sundukları öneriler gözden geçirilmiş; belli başlı yedi kategoride ele alınabilecek sonuca ve öneriye ulaşılmıştır (Bkz. Bulgular 4.2). Araştırmanın temel sorunsalı olan bu sonuç ve önerilerin alana katkısının değerlendirilebilmesi için viyolonsel eğitimi alanında uzman eğitimcilere görüşleri sorulmuştur. Görüşmelerden elde edilen nitel veriler analiz edildiğinde şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- ✓ Metot incelemesi içerikli araştırmaların sonuçların alana katkısına ilişkin eğitimci görüşleri değerlendirildiğinde; bu çalışmaların alana katkı sağlaması için daha önce yapılmış olan araştırmaların iyi analiz edilmesi ve yapılacak olan çalışmalarda tekrara düşülmemesi gerektiği anlaşılmaktadır. Bu açıdan herkes tarafından bilinen ve kullanılan metotlar dışında daha farklı ve yeni yaklaşımları içeren metotlar üzerine araştırma yapılmasının alana daha fazla katkı sağlayacağı söylenebilir.

- ✓ Geleneksel Türk müziğinin viyolonsel eğitiminde yer alması gerektiğini vurgulayan akademik araştırmaların alana katkısına ilişkin görüşler; Geleneksel Türk müziğinin kolaydan zora, basitten karmaşığa bir aşamalılık gösterecek bir tekniğe ve yapıya sahip olmaması; doğal yapısının çok sesliliğe uygun olmaması ve viyolonsel eğitiminde kullanılan bütün teknikleri kapsayamaması gerekçeleriyle bu çalışmaların alana katkısının sınırlı olduğunu ve uygulanabilir olmadığını ortaya çıkarmaktadır. Eğitimcilerin bu konudaki önemli yönlendirmelerinden birisi de geleneksel Türk müziğinden ziyade Türk halk müziğinin bu çalgıya daha uygun olduğudur.
- ✓ Eğitimcilerin görüşleri değerlendirildiğinde, Zeybek müziklerinin viyolonsel eğitiminde kullanılmasıyla ilgili araştırma önerisinin alana olumlu sonuçlar getireceği; yeterli kaynak sağlandığı takdirde bu türün yeni çalma şekilleri, yorumlama-teknik ve yöntemlerle öğrencileri müzikal açıdan daha da geliştireceği anlaşılmıştır.
- ✓ Çağdaş Türk müziği eserlerinin viyolonsel eğitiminde kullanılmadığıyla ilgili araştırma sonucuna ilişkin eğitimci görüşlerinden ulaşılan sonuç ise bu durumun alanda var olan ve uygulamanın içindeki tüm eğitimcilerce bilinen ve kabul edilen bir duruma işaret ettiğidir. Bu durum çağdaş Türk bestecilerine ait eserlerin anlama ve çalma açısından öğrencilere zor geldiği, teknik ve seviye olarak üst düzey eserler olduğu için kullanım oranının son derece düşük olmasıyla ilgilidir.
- ✓ Eşlikli çalmanın viyolonsel eğitiminde entonasyon, ritmik yapıyla ilgili sorunları azalttığı ve süreci verimli hale getirdiğiyle ilgili araştırma sonucu da eğitimciler tarafından değerlendirilmiş ve bu yöntemin uygulandığı ve tüm eğitimcilerce bilindiği ortaya çıkmıştır. Bu araştırma sonucunun eğitimcilerin farkında olduğu bir yöntemi doğruladığı anlaşılmaktadır.
- ✓ Viyolonsel eğitiminde ölçme ve değerlendirme sürecinde dereceli puanlama anahtarının kullanımını öneren araştırmaya ilişkin görüşler, bu tip değerlendirmenin geçerlik ve güvenirlik açısından ideal olduğu, fakat bunun teoride kaldığı ve Türkiye bağlamında uygulanabilirliğinin olmadığı yönündedir.

- ✓ Dramatizasyon destekli viyolonsel eğitimi uygulamalarını öneren araştırma, uzman görüşleri çerçevesinde değerlendirildiğinde ise bu yöntemin başlangıç aşamasındaki ve küçük yaştaki çocuklara daha uygun olduğu ortaya çıkmaktadır. İlgili araştırmanın da bu bağlamda alana katkı sağlayacağı söylenebilir.

Yukarıda sıralanan sonuçlar genel olarak değerlendirildiğinde, viyolonsel eğitimiyle ilgili araştırmaların belirli konular etrafında yoğunlaştığı; araştırmaların genellikle alanda bilinen durumları ve uygulanan yöntem-teknikleri doğrulama düzeyinde kaldığı; yeni önerilerin bir kısmının ise Türkiye’de viyolonsel eğitimi bağlamında uygulanabilir olmadığı anlaşılmaktadır. Diğer yandan Türk halk müziğinin viyolonsel eğitiminde kullanılması ve dramatizasyonun başlangıç düzeyi viyolonsel eğitiminde uygulanması, alana katkısı ve uygulanabilirliği açısından öne çıkan araştırma önerileridir.

Viyolonsel eğitimi araştırmalarının genel görünümünün betimlenmesi ve bu araştırmaların sonuç ve önerilerinin uzman görüşleri çerçevesinde değerlendirilmesi sonucunda; bu alanda yapılacak araştırmaların alana katkı sağlayabilmesi ve uygulanabilirliği için şu öneriler sunulabilir:

- Literatürde daha önce yapılan araştırmaların ayrıntılı incelenmesi, araştırmacılara alandaki eksikliklere ilişkin fikir verebilir. Böylece araştırmalarda tekrara düşülmesinin önüne geçilebilir. Ayrıca literatürü çeşitli kategorilerde derleyen ve inceleyen araştırmalar bulunmaktadır. Bu araştırmalar, çalışma konusu açısından yönlendirici niteliktedir.
- Çalışmalarda yeni yöntem, teknik ve yaklaşımların uygulamasını içeren deneysel araştırmalara daha çok ağırlık verilebilir. Çünkü çalgı eğitiminde performans ön plandadır ve uygulama süreçlerine dönük katkılara açıktır.
- Viyolonsel eğitimiyle ilgili araştırmaların hedef kitlesi ve katılımcıları genellikle lisans ve lise (AGSL) düzeyindedir. Yeni çalışmaların temel müzik eğitimini ve halka yönelik özengen (amatör) müzik eğitimini de hedeflemesi alana yenilik getirecektir.

- Yapılan bu araştırmanın diğer alanlar için de tekrarlanması alandaki eksikliklerin daha iyi değerlendirilmesi bakımından önemli görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Akgül, D. (1997). *Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Keman Eğitimi Sürecinin Değişkenlerinin Analizi Yorumlanması Ve Öneriler*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Akın, G. (1992). *Viyolonselde Çift Telde Çalma Tekniğinin Analizi Ve Çalışma Şekilleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Akın, G. (2001). *Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında Uygulanabilecek Viyolonsel Müfredatının İncelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Aktaş Cansız, M. (2016). Nitel veri toplama araçları. M. Metin (Ed.), *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (339-343). Ankara: Pegem Akademi.
- Arıcı, S. ve Orhan, Ş. (2015, Nisan). *Türk makam müziğinde viyolonselin kullanımına ilişkin yazılmış lisansüstü tezler*. Sözlü bildiri, XXIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Niğde Üniversitesi, Niğde.
- Ataman Gençel, Ö. (2009). *Ülkemizde flüt ve flüt eğitimi alanlarında yapılan lisansüstü tezler*. Kastamonu Eğitim Dergisi, 17 (1), 341-352.
- Aydın, B. (2006). *Viyolonsel Eğitiminde Kullanılan D. Popper Op.73 Nolu Metodun İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Ayhan, A. (2006). *Müzik Öğretmenliği Programlarında Yapılan Yüksek Lisans Tezlerinin Ve Okutulan Yüksek Lisans Derslerinin Karşılaştırmalı Değerlendirmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Birel, A. S. (2009). *Viyolonsel Eğitiminde Vibrato Öğretimi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Birel, A. S. (2014). *Viyolonsel Öğretiminde Performansı Değerlendirmeye Yönelik Hazırlanan Dereceli Puanlama Anahtarının (Scoring Rubric) Sınanması Ve Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bulut, D. ve Topaloğlu, T. (2012). J. J. F. Dotzauer viyolonsel metodu birinci kitabının hedef ve hedef davranışlar yönünden incelenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (2012), 69-81.
- Burubatur, M. (2006). *Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Birinci Sınıf 1. Ve 2. Yarıyıl Viyolonsel Eğitiminde En Çok Kullanılan Metot Etüt Ve Egzersizlerin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Cüceoğlu Önder, G. (2012). Flüt ve flüt eğitimi alanlarında yapılmış lisansüstü tezlerin konuları yönünden incelenmesi. *X. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildiri Kitabı* (ss.576-584). Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Niğde.
- Çeşit, C. (2015). Türkiye’de viyola üzerine yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 38, 445-462, DOI: 10.9761/JASSS3035.
- Çınardal, L. (2013). *Georg Goltermann Op.65 4. Viyolonsel Konçertosunun Çalınmasında Karşılaşılan Güçlüklere Yönelik Öğretim Elemanları Görüşlerine Dayalı Çözüm Önerileri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çiftçibaşlı, M. (2009). *Viyolonsel Eğitiminde Kullanılan Etüt Kitaplarının Analizi (Grutzmacher Op-38 1. Defter Etüt Kitabı Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Burdur.
- Değirmencioğlu, L. (2011). *Makamsal Viyolonsel Öğretimine Sistematik Bir Yaklaşım*. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

- Değirmencioğlu, L. ve Arapgirlioğlu, H. (2011). Makamsal viyolonsel öğretiminde popüler müzik eserlerinden yararlanma: (Orhan Gencebay örneği). *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (31), 199-224.
- Demirbatır, R. E. (1998). *Türkiye’deki Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Viyolonsel Eğitimi (Genel Durum)*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demirbatır, R. E. (2001). Yaylı çalgılar yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik tez bibliyografyası. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14 (1), 143-150.
- Demirbatır, R. E. (2001). Müzik alanı yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik tez bibliyografyası. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14 (1), 123-141.
- Demirci, B. (2013). Viyolonsel eğitiminde geleneksel Türk müziğine yönelik bir çalışma modeli. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28 (1), 117-129.
- Ece, A. S. (2007). Çoksesli Türk müziği bestecileri ile ilgili lisansüstü tez ve yayınlar antolojisi. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9 (2), 148-164.
- Ece, A. S. (2007). Bilimsel dergilerde yayınlanan müzik makaleleri (bir bibliyografya denemesi 2000-2006). *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2 (15), 45-81.
- Ece, A. S. (2007). Türkiye’de sosyal bilimler veri tabanında müzik ve müzik araştırmalarının yayınlandığı bilimsel süreli yayınların incelenmesi (2000-2006). *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 4 (2).
- Ece, A. S. ve Çeşit C. (2011). Türkiye’de lisansüstü düzeyde yapılan disiplinler arası müzik araştırmaları ve sonuçları. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4 (17), 599-617.
- Elgün, Ö. (1999). *Arizona State Üniversitesi’ndeki Viyolonsel Yüksek Lisans Eğitimi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.

- Erden, E. (2011). *İlköğretimde Müzikli Dramatizasyon Destekli Viyolonsel Eğitime Yönelik Bir Model Önerisi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Felek, A. (2012). *Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Viyolonsel Eğitiminde En Çok Kullanılan Başlangıç Metotlarının Karşılaştırmalı Analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Gök, M. (2006). *Öğrenci Orkestrasının Seslendirdiği Eserlere Ait Viyolonsel Partilerinin Otakar Sevcik Op.2,5 Numaralı Etütte Yer Alan Varyasyonlar Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güler, B. (2007). *Viyolonsel Eğitime Yönelik Olarak Geliştirilmiş Bir ‘Etüt Analiz Modeli’*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Irmak, A. (2015). *Orff-Schulwerk Metodu Hakkında Yapılmış Lisansüstü Çalışmaların İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Kanca, M. (2009). *D. Popper Op:73 Nolu Metodun Viyolonsel Literatüründeki Eserleri Seslendirmeye Katkıları*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kara, F. (1999). *Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Başlangıç (Hazırlık Sınıfı) Viyolonsel Öğretimi Yöntem Ve Tekniklerinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karkın, A. M. (2011). *Müzik Bilimleri Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi*. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 1 (2), 143-149.
- Kaya, E. E. (2005). *Türkiye’de Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarındaki Viyolonsel Eğitiminde Türk Müziği Ürünlerinin Kullanım Durumlarının İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Kaya, E. E. (2010). *Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Makamsal Etüd Ve Egzersizlerle Viyolonsel Eğitiminin Uygulanabilirliği*. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kılıç, I. (2010). Müzik eğitimi alanındaki lisansüstü tezlerin incelenmesi. *IX. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*, (ss. 478-490). Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, İstanbul.
- Kırlioğlu, Ö. (2002). *Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Viyolonsel Ve Keman Eğitiminde Kullanılan Yay Tekniklerinin Yöntemsel Analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Kumtepe, A. ve Orhan, Ş. (2016). Türkiye’de ‘‘müzik ve sosyoloji’’ ortak alanında yapılmış lisansüstü tezler. *Turkish Studies*, 11 (21), 251-270.
- Kumtepe, M. A. (2011). *Viyolonsel Öğretiminde Çağdaş Türk Bestecilerine Ait Eserlerin Lisansüstü Programlarda Kullanım Durumları*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kumtepe, D. G. ve Yıldırım Orhan, Ş. (2015, Nisan). *Türkiye’de viyola alanında yazılmış lisansüstü tez bibliyografyası*. Sözlü bildiri, XXIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Niğde Üniversitesi, Niğde.
- Küçük, S. (2003). *Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında Öğrenim Gören Viyolonsel Öğrencilerinin Etüt Çalışma Ve Etüt Kitaplarını Kullanma Alışkanlıkları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Lehimler, E. (2014). *Geleneksel Türk Müziğine Dayalı Viyolonsel Öğretime Yönelik Bir Model Önerisi Ve Uygulamadaki Görünümü (Hüseyni Makamı Örneği)*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Müniroğlu, B. (2001). *Viyolonsel Eğitiminde Karşılaşılan Güçlükler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Ömür, Ö. ve Gültek, B. (2011). Türkiye’de 2000-2010 yılları arasında piyano üzerine yazılmış lisansüstü tezlerin analizi. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 6 (4), 463-471.
- Önder, O. (2012). *Zeybek Müziklerinin Viyolonsel Eğitiminde Kullanılabilirliği Ve Viyolonsel Eğitime Uyarlanması*. Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Özder, Z. (2009). *Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Viyolonsel Eğitiminde Motivasyonun Yeri Ve Öneme İlişkin Öğretmen Ve Öğrenci Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özer, B., Yazar, T. ve Eren, A. (2013). 1992-2012 yılları arasında güzel sanatlar eğitimi alanında Türkiye’de yapılan lisansüstü tez çalışmalarının incelenmesi. *Journal of Theory and Practice in Education*, 9 (4), 497-510.
- Özgün, Ö. (2006). *Türkiye’deki Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinde Viyolonsel Eğitime Yönelik Öğretmen Ve Öğrenci Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özişler, S. ve Temiz, E. (2012). 2000/2011 yılları arasında yapılan ve içerisinde ‘ses’ ögesi bulunan lisansüstü tezler bibliyografyası. *X. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildiri Kitabı*, (ss.882-909). Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Niğde.
- Öztopalan, R. (2005). *Viyolonsel Eğitiminde Gam Metodolojisi Geliştirme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Öztopalan, R. (2010). *Viyolonsel Eğitiminde İlk Bir Yılda Uygulanacak Program Taslak Önerisi*. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Öztopalan, R. ve İşgörür, Ü. (2010). Güzel sanatlar ve spor liselerinde viyolonsel öğretiminin ilk yılında önerilen yay teknikleri ve bu tekniklerin program taslağına yansması. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1 (1), 54-66.

- Öztutgan, Z. (2016). Türkiye’de gitar alanında yapılan lisansüstü tezlerin analizi ve değerlendirilmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13 (1), 684-708.
- Öztürk. D. (2014). *Viyolonsel Öğretiminde Öz Değerlendirme Uygulamalarının Performansa Ve Tutuma Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Sağır, T. (2005). Müzik öğretmenliği bilim dallarında çalışılan lisansüstü tezlerin enstitü farklılıkları açısından değerlendirilmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi (Özel Sayı 1): Lisansüstü Eğitim*, 243-245
- Sakar, M. H. (1997). *Viyolonsele Başlarken Çalgı Tekniği İçin Gerekli Olan Temel Metotların Dökümü Ve Bunların Analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Saktanlı, S. C. (2010). Müzik öğretmenliği anabilim dalı bireysel çalgı-1 (viyolonsel) dersi öğretim programının çözümlenmesi. *E-Journal of New World Science Academy*, 5 (2), 70-76.
- Saraç, A. G. (1992). *Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Viyolonsel Öğretiminde Kullanılan Yöntem Ve Tekniklerin Öğrenciye Yansıması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Saraç, A. G. (1996). *Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Çalgı Eğitiminin Bir Boyutu Olarak Viyolonsel Öğretim Programlarında Belirlenen Devinişsel Hedefler Ve Hedef Davranışların Gerçekleşme Dereceleri*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Saraç, A. G. (2003). Öğrenme kuramlarına göre bir yaylı çalgı olarak viyolonsel eğitimi ve viyolonsel öğretim programı süreci. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (11).

- Sarıkaya, M. (2002). *Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Ve Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Viyolonsel Eğitiminin Karşılaştırmalı İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Say, A. (2005). *Müzik ansiklopedisi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Sertöz, A. (2003). *Dünya Viyolonsel Ekollerinin Tarihsel Gelişimi Ve Türkiye’deki Viyolonsel Eğitime Yansımaları*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Şahin, S. (2001). *Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Viyolonsel Eğitiminde Öğretme-Öğrenme Ortamlarının Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Şen, Ç. (2001). *Çağdaş Türk Bestecilerinin Viyolonsel Eserlerinin Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Lisans Öğretimi Ve Uygulamalarındaki Yeri*. Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Şen, Ç. (2012). *Dizgeli Öğretim Modelinin Güzel Sanatlar Ve Spor Liselerinde Yapılan Viyolonsel Dersinde Öğrenci Başarısına Etkisi*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Şişman, Ç. (2010). *Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi Bölümlerinde Ve Devlet Konservatuarlarında Lisans Düzeyinde Yaygın Olarak Kullanılan Viyolonsel Sol El İle İlgili Metotların Analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Tarman, S. (2016). *Müzik eğitiminin temelleri*. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.
- Tavşancıl, E. ve Aslan, E. (2001). *Sözel, yazılı ve diğer materyaller için içerik analizi ve uygulama örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Tebiş, C. ve Okay, H. (2013). Türkiye’de müzik sanatı ve eğitiminde keman ve viyola konulu lisansüstü tezlerin konu ve yöntem olarak incelenmesi. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education*, 2 (2), 11-20.

- Topoğlu, O. (2006). *Yaylı Çalgı Çalışma Sürecinde Eşlikli Çalışmanın Önemi Ve Viyolonsel İçin Eşlikli Parmak Açma Çalışmaları*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Topoğlu, O. (2010). *Viyolonsel Çalışma Sürecinde Eşlikli Parmak Açma Çalışmalarının Viyolonsel Öğrencilerinin Entonasyon, Özdüzenleme Ve Derse İlişkin Görüşleri Üzerindeki Etkileri*. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Topoğlu, O. (2013, Eylül). *Türkiye’de yaylı çalgılar ile ilgili lisansüstü düzeyde yapılan çalışmaların yöntem bakımından incelenmesi*. Sözlü bildiri, XXII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Toptaş, B. (2013). Türkiye’de piyano üzerine yazılmış lisansüstü çalışmalar. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6 (3), 715-728.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi- Temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye’deki durum*. Ankara: Evrensel Müzikevi.
- Umuzdaş, S. (2010). *Mikro Öğretim Yönteminin Viyolonsel Öğretmeni Adaylarının Öğretim Becerilerine Ve Viyolonsel Dersine İlişkin Tutumlarına Etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Umuzdaş, S. (2013). Lise ve lisans düzeyindeki viyolonsel öğrencilerinin çalgı çalmada karşılaştıkları teknik problemlerin incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6 (2), 1221-1239.
- Varış, Y. A. (2012). Türkiye’de viyola üzerine yazılmış lisansüstü tezlerin analizi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5 (8), 1247-1260.
- Yalçın, G. (2012). Türkiye’de lisansüstü düzeyde yapılan gitar konulu tezlerin analizi. *X. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildiri Kitabı*, (ss. 561-575), Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Niğde.

- Yapalı, Y. (2015). *Ülkemizde Flüt Ve Flüt Eğitim Alanlarında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi (1987/2014)*. Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- Yıldırım Orhan, Ş. (2009). Anadolu güzel sanatlar liseleri (agsl), çalgı-viyolonsel eğitiminde 9. sınıflara yönelik temel davranışların kazandırılması ile ilgili yaklaşımlar. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17 (1), 361-366.
- Yıldırım Orhan, Ş. (2011). Türkiye’de viyolonsel alanında yapılmış yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlilik tezleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20 (2), 701-716.
- Yıldırım Orhan, Ş. ve Tunca, B. E. (2014). Türkiye’de oda müziği alanında yapılmış yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik tezleri. *Folklor/Edebiyat Dergisi*, 20 (80), 207-219.
- Yıldırım Orhan, Ş. ve Arıcı, S. (2015). Viyolonsel eğitimine yönelik bir etüt analizi. *E-Journal of New World Science Academy*, 10 (2), 113-124.
- Yıldız, P. (2007). *Klasik Türk Musikisi Kitap Ve Tez Bibliyografyası (1929-2007)*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (6. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, H. ve Şen, S. Ü. (2016). Gitarın popülerlik durumunun incelenmesi. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 5 (25) 1491-1521, DOI: 10.7816

EKLER**Ek-1.** Kişisel Bilgi Formu**Ek-2.** Görüşme Formu**Ek-3.** Araştırma Veri Tabanı**Ek-4.** Tutanak

EK-1. Kişisel Bilgi Formu

1988 yılında Mersin’de doğdu. Müzik eğitimine müziksel işitme okuma yazma ve teori dersleri alarak başladı. Lise öğrenimini 2002-2006 yılları arasında Mersin Nevit Kodallı Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi’nde tamamladı. Bu süre boyunca viyolonsel çalışmalarına Fazıl Hakan GÜRKAN ile devam etti. Lisans öğrenimini 2006-2010 yılları arasında Abant İzzet Baysal Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda tamamladı. Burada viyolonsel çalışmalarını Murat Cenap UÇAR ile sürdürdü. Aynı yıl Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı’nda yüksek lisans öğrencisi olmaya hak kazandı. Bu süreçte viyolonsel eğitimine Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi öğretim üyesi Marina RAHMATULLAEVA ile devam etti. Öğrenim hayatı boyunca çeşitli orkestralarla pek çok konserler ve resitaller vermiştir. 2011 yılında Milli Eğitim Bakanlığı’na müzik öğretmeni olarak atanmış ve halen aynı kurumda görev yapmaktadır.

e-mail: manolyacomert@hotmail.com

EK-2. Görüşme Formu

Tezin adı: Viyolonsel Eğitimi İle İlgili Araştırmaların Sınıflandırılması, Sonuçlarının Alana Katkısı ve Uygulanabilirliği

Katılımcının adı-soyadı:

Akademik Unvan:

Görüşme tarihi:

Eğitim Fakültesinde Mesleki Deneyimi:

Adım Manolya Cömert Karataş. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında yüksek lisans öğrencisiyim. “Viyolonsel Eğitimi İle İlgili Araştırmaların Sınıflandırılması, Sonuçlarının Alana Katkısı ve Uygulanabilirliği” adlı tez üzerinde çalışmaktayım. Çalışmadaki amaç, viyolonsel eğitimi alanına katkı sağlayabilecek yeni uygulamaların ortaya çıkarılmasıdır.

Görüşme soruları:

1)Viyolonsel eğitimi verme sürecinde başlangıç için kullanmayı düşündüğünüz metot ya da metotları nasıl seçtiniz?

*

-Sizce viyolonsel eğitimine başlangıç metotları üzerine yapılan ve onları değerlendiren araştırmalar alana ne yönde katkı sağlar?

*

-Türkiye’de Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında viyolonsel eğitiminde en çok kullanılan başlangıç metotlarının analizi yapılmış ve Friedrich Dotzauer(Violincello Method Volume 1),Sebastian Lee (Praktische Violincello Schule Op.30-12 Melodische Etuden Für Violincelli)ve Joseph Werner (Praktische Violincello Schule) en çok tercih edilen metotlar olarak ortaya çıkmıştır. Bu bilginin sizce size ve alana ne gibi faydaları olabilir?

*

2.Viyolonsel eğitiminde Geleneksel Türk Müziğine yeterince yer verildiğini düşünüyor musunuz?

*

- Sizce Geleneksel Türk Müziği eğitimine yeterince yer verilmemesinin sebepleri neler olabilir?

*

-Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında yapılan çalışmalarda çello eğitiminde Geleneksel Türk Müziği’ne yeterince yer verilmediği sonucu çıkmıştır.

Araştırmacılar bunun için farklı öneriler getirip Geleneksel Türk Müziği eğitimine daha fazla ağırlık verilmesi gerektiği görüşünde birleşmişlerdir.

-Sizce bölümlerde Geleneksel Türk Müziği eğitimine daha fazla yer verilmesinin alana ne gibi katkıları olabilir ve Geleneksel Türk Müziği eserlerine yer verilmemesi sizce önemli bir eksiklik midir?

*

- Viyolonsel eğitiminde, öğrencilerin kendi kültürlerine ait müzikleri kullanmalarının, onların eğitim sürecindeki gelişimleri üzerinde ne gibi etkileri olduğunu düşünüyorsunuz?

* 3. -Sizce viyolonsel eğitimi sürecinde zeybek müziklerine yeterince yer verilmekte midir?

*

(Eğer yeterince yer verilmiyor ise sebepleri neler olabilir?)

*

-Zeybek müziklerinin viyolonsel eğitiminde kullanılabilirliği ve viyolonsel eğitime uyarlanması ile ilgili yapılan araştırmada; viyolonsel eğitiminde zeybek müziklerine yeterince yer verilmediği belirtilmiştir. Tampere ses sistemine uygun zeybek müziklerinin viyolonsele uyarlanmasının yanı sıra mikrotonal aralığa sahip zeybek müziklerinin de evrensel viyolonsel öğretim metotlarıyla paralellik gösterecek şekilde düzenlenerek uygulanabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

-Zeybek müziklerinin viyolonsel eğitiminde kullanılmasının alana ne gibi katkıları olabilir?

*

-Viyolonsel eğitime uyarlanabileceğini ve alana katkı sağlayabileceğini düşündüğünüz başka bir halk müziği müzik türümüz mevcut mudur?

*

4. Sizce çağdaş Türk bestecilerinin viyolonsel eserlerinin Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği lisans öğretiminde uygulanabilirliği ne düzeydedir?

*

-Çağdaş Türk bestecilerinin viyolonsel eserlerinin Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği lisans eğitimi ve uygulamalarındaki yeri ile ilgili yapılan araştırmada öğretim elemanlarının sırasıyla ‘Barok, Klasik, Romantik ve Rönesans’ dönemlerine ait eserleri çalmayı tercih ettikleri, anlama ve yorumlandırma açısından seslendirilmesi güç olarak nitelenen Çağdaş dönem eserlerine yer vermedikleri sonucu çıkmıştır.

-Sizce çağdaş Türk bestecilerinin viyolonsel eserlerinin alanda kullanılmasının olumlu veya olumsuz yönleri neler olabilir?

*

- Çağdaş Türk müziğinin viyolonsel eğitiminde daha etkin kullanılması adına ne gibi çalışmalar yapılabilir?

*

5. Viyolonsel çalışma sürecinde eşlikli çalışma sizce ne derecede önemlidir?

*

-Yaylı çalgı çalışma sürecinde eşlikli çalışmanın önemi ile ilgili yapılan araştırmalarda, eşlikli çalmanın öğrencinin entonasyon sorunlarını gidermede yardımcı olabileceği bir sistem olarak görülmüştür. Çıkan sonuçta, eşlikli çalma sürecinde viyolonsel öğrencilerinin çalıştıkları eserleri çalarken gerçekleştirdikleri entonasyon hatalarında azalma görülmüş, öğrencilerin çalgı çalışma süreçlerini daha zevkli, daha verimli hale getirdiği belirlenmiştir.

- Size göre eşlikli çalışmanın viyolonsel eğitimi sürecinde olumlu veya olumsuz ne gibi etkileri olabilir?

*

- Bu bilgiyi öğrencilerinizin çalışmalarında kullanmayı düşünür müsünüz?

*

6. Viyolonsel öğretiminde performansı değerlendirmeye yönelik hazırlanan dereceli puanlama anahtarının (rubrik) sınanması ve değerlendirilmesi adlı çalışmada; final sınavı ölçme-değerlendirme yöntem ve araçlarının geçerlik ve güvenilirlik bakımından yetersiz olduğu, geliştirilen viyolonsel rubriğinin fiziksel-teknik ve müzikal beceriler olmak üzere üç boyuttan oluştuğu, geçerli ve güvenilir ölçüm yaptığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Öneri kısmında ise, objektifliği zorunlu hale getirdiğinden değerlendirme aşamasında duygusallıktan uzaklaştıracağı belirtilmiş, Türkiye genelinde tüm Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalları ders programları ve içerikleri konusunda ortak bir programa sahip olduklarından ölçme ve değerlendirme boyutunda da ortak bir karar almalıdırlar denilmiştir.

-Sizce Türkiye'deki tüm Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında ortak rubrik uygulanabilir mi?

*

-Siz kendi değerdendirmerinizi mi yoksa önerilen ortak dereceli puanlama anahtarını mı kullanmayı tercih edersiniz?

*

-Tüm fakültelerde ortak değerdendirme yapılması alana nasıl bir katkı sağlayabilir?

*

7. İlköğretimde müzikli dramatizasyon destekli viyolonsel eğitime yönelik bir model önerisi ile ilgili yapılan araştırmada; viyolonsel konçertolarının uygun görülen bölümlerinin ana temalarından örnekler oluşturulmuş, bazı temalar çalma kolaylığı sağlaması açısından transpoze edilmiştir. Etütlerle bağlantılı olarak dramatize edilmek üzere öyküler oluşturulmuştur.

-Siz Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki viyolonsel öğrencilerine dramatizasyon destekli viyolonsel eğitim modelinin uygulanmasının, öğrencilere mezun olduktan sonraki süreçte nasıl yansıyacağını düşünüyorsunuz?

*

- Bu araştırmanın alana sağlayacağı katkıları neler olabilir?

*

8. Sizce çello eğitimiyle ilgili hangi alanlarda ve nasıl çalışmalar yapılırsa ilginizi çekebilir ve alana katkı sağlayabilir?

*

EK-3. Araştırma Veri Tabanı

No:	Düzy / tür	Başlık	Hedeflenen düzey	Konu	Desen
1	YL	Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında Viyolonsel Eğitiminde En Çok Kullanılan Başlangıç Metotlarının Karşılaştırmalı Analizi	Lisans	Materyal (araç) değerlendirme	Betimsel
2	YL	Viyolonsel Eğitiminde Kullanılan D. Popper Op.73 No’lu Metodun İncelenmesi	Genel	Materyal (araç) değerlendirme	Betimsel
3	YL	Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi Bölümlerinde ve Devlet Konservatuarlarında Lisans Düzeyinde Yaygın Olarak Kullanılan Viyolonsel Sol El İle İlgili Metotların Analizi	Lisans	Materyal (araç) değerlendirme	Betimsel
4	YL	Viyolonsel Eğitiminde Kullanılan Etüt Kitaplarının Analizi (Grutzmacher Op–38 1. Deftir Etüt Kitabı Örneği)	Lisans	Materyal (araç) değerlendirme	Betimsel
5	YL	Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında Birinci Sınıf 1. ve 2. Yarıyıl Viyolonsel Eğitiminde En Çok Kullanılan Metot Etüt ve Egzersizlerin İncelenmesi	Lisans	Materyal (araç) değerlendirme	Betimsel
6	YL	Öğrenci Orkestrasının Seslendirdiği Eserlere Ait Viyolonsel Partilerinin Otokar Sevcik Op.2.5 Numaralı Etütte Yer Alan Varyasyonlar Açısından İncelenmesi	Lisans	Materyal (araç) değerlendirme	Betimsel
7	YL	D. Popper Op: 73 Nolu Metodun Viyolonsel Literatüründeki Eserleri Seslendirmeye Katkıları	Lisans	Materyal (araç) değerlendirme	Betimsel

8	YL	Viyolonselde Başlarken Çalgı Tekniği İçin Gerekli Olan Temel Metotların Dökümü ve Bunların Analizi	Lise-Lisans	Materyal (araç) değerlendirme	Betimsel
9	YL	Zeybek Müziklerinin Viyolonsel Eğitiminde Kullanılabilirliği ve Viyolonsel Eğitimine Uyarlanması	Lisans	Materyal (araç) önerisi	Betimsel
10	Makale	Viyolonsel Eğitimine Yönelik Örnek Bir Etüt Analizi	Lisans	Materyal (araç) değerlendirme	Betimsel
11	YL	J. J. F. Dotzauer Viyolonsel Metodu Birinci Kitabının Hedef ve Hedef Davranışlar Yönünden İncelenmesi	Lisans	Materyal (araç) değerlendirme	Betimsel
12	YL	Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Başlangıç (Hazırlık Sınıfı) Viyolonsel Öğretimi Yöntem ve Tekniklerinin İncelenmesi	Lise	Materyal (araç) değerlendirme	Betimsel
13	DR	Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Makamsal Etüd ve Egzersizlerle Viyolonsel Eğitiminin Uygulanabilirliği	Lisans	Materyal (araç) geliştirme	Deneysel
14	YL	Viyolonselde Çift Telde Çalma Tekniğinin Analizi ve Çalışma Şekilleri	Lise-Lisans	Çalgı tekniği	Derleme
15	DR	Makamsal Viyolonsel Öğretim Yöntemine Sistematiik Bir Yaklaşım	Lisans	Materyal (araç) geliştirme	Deneysel
16	YL	Yaylı Çalgı Çalışma Sürecinde Eşlikli Çalışmanın Önemi ve Viyolonsel İçin Eşlikli Parmak Açma Çalışmaları	Genel	Materyal (araç) önerisi	Tasarım

17	DR	Viyolonsel Çalışma Sürecinde Eşlikli Parmak Açma Çalışmalarının Viyolonsel Öğrencilerinin Entonasyon, Özdüzenleme ve Derse İlişkin Görüşleri Üzerindeki Etkileri	Lisans	Çalgı tekniği	Deneysel
18	YL	Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Viyolonsel ve Keman Eğitiminde Kullanılan Yay Tekniklerinin Yöntemsel Analizi	Lise	Uygulama-raporlama (teknik)	Betimsel
19	YL	Viyolonsel Eğitiminde Gam Metodolojisi Geliştirme	Lise-Lisans	Uygulama-raporlama (teknik)	Betimsel
20	YL	Viyolonsel Eğitiminde Vibrato Öğretimi	Lise-Lisans	Uygulama-raporlama (teknik)	Betimsel
21	DR	Mikro Öğretim Yönteminin Viyolonsel Öğretmeni Adaylarının Öğretim Becerilerine ve Viyolonsel Dersine İlişkin Tutumlarına Etkisi	Lisans	Yöntem, teknik ve model önerisi	Deneysel
22	Makale	Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (Ags), Çalgı- Viyolonsel Eğitiminde 9. Sınıflara Yönelik Temel Davranışların Kazandırılması İle İlgili Yaklaşımlar	Lise	Çalgı tekniği	Derleme
23	DR	Viyolonsel Eğitimine Yönelik Olarak Geliştirilmiş Bir “Etüt Analiz Modeli”	Lisans	Materyal (araç) değerlendirme	Betimsel
24	DR	Dizgeli Öğretim Modelinin Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde Yapılan Viyolonsel Dersinde Öğrenci Başarısına Etkisi	Lise	Yöntem, teknik ve model önerisi	Deneysel
25	DR	Geleneksel Türk Müziğine Dayalı Viyolonsel Öğretimine Yönelik Bir Model Önerisi ve Uygulamadaki Görünümü (Hüseyini Makamı Örneği)	Lisans	Materyal (araç) önerisi	Deneysel

26	YL	İlköğretimde Müzikli Dramatizasyon Destekli Viyolonsel Eğitimine Yönelik Bir Model Önerisi	İlköğretim	Yöntem, teknik ve model önerisi	Tasarım
27	Makale	Viyolonsel Eğitiminde Geleneksel Türk Müziğine Yönelik Bir Çalışma Modeli	Lisans	Materyal (araç) önerisi	Deneysel
28	DR	Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında Uygulanabilecek Viyolonsel Müfredatının İncelenmesi	Lisans	Program değerlendirme	Betimsel
29	DR	Türkiye'deki Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Viyolonsel Eğitimi (Genel Durum)	Lisans	Uygulama-raporlama (genel)	Betimsel
30	DR	Viyolonsel Öğretiminde İlk Bir Yılda Uygulanacak Program Taslak Önerisi	Lise	Program önerisi	Tasarım
31	Makale	Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde Viyolonsel Öğretiminin İlk Yılında Önerilen Yay Teknikleri ve Bu Tekniklerin Program Taslağına Yansıması	Lise	Program önerisi	Tasarım
32	Makale	Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı Bireysel Çalgı-I (Viyolonsel) Dersi Öğretim Programının Çözümlemesi	Lisans	Program değerlendirme	Betimsel
33	YL	Viyolonsel Eğitiminde Karşılaşılan Güçlükler	Lise	Uygulama-raporlama (genel)	Betimsel
34	Makale	Lise ve Lisans Düzeyindeki Viyolonsel Öğrencilerinin Çalgı Çalmada Karşılaştıkları Teknik Problemlerin İncelenmesi	Lise-Lisans	Uygulama-raporlama (teknik)	Betimsel

35	YL	Georg Eduard Goltermann Op. 65 4. Viyolonsel Konçertosu'nun Çalınmasında Karşılaşılan Güçlüklerle Yönelik Öğretim Elemanları Görüşlerine Dayalı Çözüm Önerileri	Lisans	Materyal (araç) önerisi	Tasarım
36	YL	Dünya Viyolonsel Ekollerinin Tarihsel Gelişimi ve Türkiye'deki Viyolonsel Eğitimine Yansımaları	Lisans	Uygulama-raporlama (genel)	Derleme
37	YL	Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dallarında Öğrenim Gören Viyolonsel Öğrencilerinin Etüt Çalışma ve Etüt Kitaplarını Kullanma Alışkanlıkları	Lisans	Uygulama-raporlama (materyal)	Betimsel
38	YL	Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Viyolonsel Eğitiminde Öğretme-Öğrenme Ortamlarının Değerlendirilmesi	Lise	Uygulama-raporlama (genel)	Betimsel
39	YL	Çağdaş Türk Bestecilerinin Viyolonsel Eserlerinin Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Lisans Öğretimi ve Uygulamalarındaki Yeri	Lisans	Materyal (araç) önerisi	Betimsel
40	YL	Viyolonsel Öğretiminde Öz Değerlendirme Uygulamalarının Performansa ve Tutuma Etkisi	Lisans	Yöntem, teknik ve model önerisi	Deneyssel
41	Makale	Makamsal Viyolonsel Öğretiminde Popüler Müzik Eserlerinden Yararlanma: (Orhan Gencebay Örneği)	Genel	Materyal (araç) önerisi	Tasarım
42	YL	Viyolonsel Öğretiminde Çağdaş Türk Bestecilerine Ait Eserlerin Lisansüstü Programlarda Kullanım Durumları	Lisansüstü	Uygulama-raporlama (materyal)	Betimsel
43	YL	Türkiye'deki Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinde Viyolonsel Eğitimine Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri	Lise	Uygulama-raporlama (genel)	Betimsel

44	DR	Viyolonsel Öğretiminde Performansı Değerlendirmeye Yönelik Hazırlanan Dereceli Puanlama Anahtarının (Rubrik) Sınanması ve Değerlendirilmesi	Lisans	Ölçek önerisi	Tasarım
45	YL	Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Viyolonsel Eğitiminde Motivasyonun Yeri ve Önemine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri	Lise	Uygulama-raporlama (genel)	Betimsel
46	YL	Türkiye'de Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarındaki Viyolonsel Eğitiminde Türk Müziği Ürünlerinin Kullanım Durumlarının İncelenmesi	Lisans	Uygulama-raporlama (materyal)	Betimsel
47	YL	Türkiye'de Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri ve Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Viyolonsel Eğitiminin Karşılaştırmalı İncelenmesi	Lisans	Uygulama-raporlama (program)	Betimsel
48	YL	Arizona State Üniversitesi'ndeki Viyolonsel Yüksek Lisans Eğitimi	Lisansüstü	Uygulama-raporlama (program)	Betimsel
49	YL	Türkiye'de Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Viyolonsel Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Tekniklerin Öğrenciye Yansıması	Lisans	Uygulama-raporlama (teknik)	Betimsel
50	DR	Türkiye'deki Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Çalgı Eğitiminin Bir Boyutu Olarak Viyolonsel Öğretim Programlarında Belirlenen Devinişsel Hedefler ve Hedef Davranışların Gerçekleşme Dereceleri	Lisans	Program değerlendirme	Betimsel
51	Makale	Türkiye'de Viyolonsel Alanında Yapılmış Yüksek Lisans, Doktora ve Sanatta Yeterlilik Tezleri	Genel	Alanyazını değerlendirmesi	Derleme
52	Makale	Öğrenme Kuramlarına Göre Bir Yaylı Çalgı Olarak Viyolonsel Eğitimi ve Viyolonsel Öğretim Programı Süreci	Genel	Uygulama-raporlama (program)	Betimsel

EK-4. Tutanak

TUTANAKTIR

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Manolya Cömert'in 24 Mayıs 2017 tarihinde yapılan tez savunmasında "Viyolonsel Eğitimi İle İlgili Araştırma Sonuçlarının Alana Katkısı ve Uygulanabilirliği" şeklinde olan tez başlığının "Viyolonsel Eğitimi İle İlgili Araştırmaların Sınıflandırılması, Sonuçlarının Alana Katkısı ve Uygulanabilirliği" olarak değiştirilmesine oy birliğiyle karar verilmiştir.

Danışman : Doç.Dr. Ali ERİM

Üye : Prof. Dr. Dolunay Akgül BARIŞ

Üye : Prof. Dr. Sibel ÇOBAN

